

רב שרירא גאון (סי' צ') אישכחן שאילות של אדונינו רב שרירא גאון וציל ואדונינו רב האי זיל שהשיבו לאבא מדי ורבנן אלוף זיל, בלקושים בסוף הפרס (ק"ט ע"ג) יסוד דכתובות במרק קמא באגדתא עיר שבבל ובפסי' סידורא של רב שרירא היא נזכרת. לעיל סי' כ' כאשר דברתי מס' אוסור והיתר כ"י על סי' רצ"ו העירוני על המאמר הסתום הזה ע"ש. עוד בלקושים שם (דף סי' ע"ג) אלו שאילות שנשאלו מלפני רבינו האי גאון ראש ישיבה ורבינו שרירא גאון ראש ישיבה :

ל(ה) הספרים המובאים כפרדס.

אגדה או הגדה (סי' ד' דף ט' ע"ב) מצינו בהגדה רננו צדיקים כה', שהצדיקים רואין שכינתו של הקב"ה מיד הם אמרו שירה כ"ו, הובא גם בלקושי הפרס (י' ע"ג), ובשבה"ל סי' קכ"ו ולא מצאתי האגדה, ובמדרש תהלים מומור ליג הוא בסגנון אחר. (סי' ה') מצינו באגדה [אכל שירות היותן] שאמר דוד בספר תהלים לא אמרן אלא ליום נחמה, וכ"ה בלקושי הפרס (ד' ע"ב), (סי' קל"ב) ומצינו באגדה בא הכתוב ללמד על סגורב כ"ו, הובא גם בסדר רש"י ה' פסח, והוא במדרש תהלים מומור א' אות כ' ע"ש מה שכתבתי בהערה רס"ו, והובא גם במהו"ו סי' ס"ט (צד 284), (שם) ומצינו באגדה מנין שאין אומר שירה אלא על היין, הוא בגמרא ברכות ל"ה ע"א :

אלה הדברים רבה (סי' נ"ג) בסוף אלה הדברים רבה דורש, משה רבינו בשעה שזכה לקבל את התורה תחלה בידך, ואהיב קרא כ"ו, הוא דבריו רבינו יוסף בן פלג ז"ל, והוא במדרש דב"ד פ"א אות ו', והמדרש אלה הדברים רבה הובא גם ברש"י בראשית כ"ט ל"ד :

בראשית רבה (סי' ב') גרסינן בב"ר פ' וירא אליו ה', ה' נצב בעדת אל ר' יצחק בשיר אחא אמר עומד אין כתיב אלא נצב אטימוס כ"ו, וכן הובא בלקושי הפרס (ט' ע"ג), ונשמט שם מלת אטימוס, והוא בב"ר פמ"ח אות ז', ונשנה בפסיקתא דריב' מסקא החדוש (דף מ"ט), ובפרס במקום ד' יצחק בשיר אחא יש לתקן ר' הני בשיר יצחק כמו שהוא בב"ר ובפסיקתא, ובמהו"ו (צד 108) הביא ר' הנינא בשיר יצחק, (שם) ועוד מצינו שם (בב"ר) הייתי ביום אכלני חורב מה היה אומר ריב"ל אומר מ"ו שיר המעלות שבתהלים כ"ו, הובא גם בלקושי הפרס שם, והוא בב"ר פ"ד אות י"א, וכן הובא במהו"ו (צד 108), (סי' ד') בב"ר מצינו כתיב כ"ו שבת מכל מלאכתו אתמהא, לא כן אמר ר' ברכ"י בשם ר' [יהודה] בר סימון לא בעמל ולא ביגיעה ברא הקב"ה את עולמו כ"ו, וכן הובא בלקושי הפרס (י' ע"ג), וכן בעל שבה"ל סי' קכ"ו הביא המדרש בשם רבינו שלמה, וכוון להפרס, והוא בב"ר סי' אות ט', ולפנינו הני ר' ברכ"י בשיר סימון, וצ"ל ר' יהודה בר סימון והובא לנוכח בב"ר פ"ג אות כ', (שם) מצינו בב"ר בפרשת ואלה תולדות יצחק, כתיב ג"ל יג"ל אבי צדיק וילד חכם ישמח בו, גילה הוא לאב בזמן שנולד לו בן צדיק כ"ו, וכן הובא בלקושי הפרס (י' ע"ג), ובשבה"ל סי' קכ"ו בשם רבינו שלמה ז"ל, הוא בב"ר ריש תולדות והלשון שהביא לא נמצא לפנינו, (שם) מצינו בב"ר ויהן את פני העיר, שנכנס עם דמדומי חמה, וקבע תחומין מבעוד יום כ"ו, וכן הובא בלקושי הפרס (י' ע"ג), ובשבה"ל סי' קכ"ו בשם רבינו שלמה, והוא בב"ר פ"א אות ז', (סי' נ"ח) בב"ר בקרא דלא יסור שבט מיהודה, מגילת יוחסין מצאו בירושלים כ"ו, הוא בב"ר פצ"ח אות ח', (סי' צ"ד) בב"ר י"ן חי שהוציאו אותה שעה מן החבית כ"ו :

בשר על גבי גחלים (סי' רע"ב) כדילפינן בשר על גבי גחלים וכ"ה בהאורה ח"ב סי' א'. ובא"ה כ"י. הוא ספר הנאכר מאתנו עיין לעיל סי' י"ג ספר בשר על גבי גחלים :

ספר הוהיר (סי' כ"ד) ובהלכות פסוקות של ספר הוהיר מצאתי סי"ג לדברי, בענין הפטרת. וכן הביא כן בעל שבה"ל סי' קי"ג, (סי' שי"א) ואף רבינו קלונימוס מרומי נ"ע פושרה בלא גט וכו' ומראה ראה בשאלות דרב אחא בספר הוהיר, ואני עיינתי בספר הוהיר ולא מצאתי כו'. לדעתי צ"ל ובספר הוהיר, הספר הזה יצא לאור ע"י הרבני מוה' ישראל מאיר פריימאן עם הערות, ואני כתבתי הערות על הספר ועל דברי הרב המבאר במכ"ע הלבנון שנה עשירית מהבנת ראשונה. ועיין רב פעלים דף ס"ד :

הרכות גדולות (סי' כ"ה) ואני מצאתי בהלכות גדולות שמפסירין בויהי אחרי מות משה, וכ"ה בלקוטי הפרדס (כ' ע"א) וכן במחזיון סי' ת"ח (צד 458) הובא ורב יהודאי גאון ססק בהלכות גדולות ויקרא תחלה נ' פסוקים מיהושע ויהי אחרי מות משה עד כאשר דברתי אל משה לשם עניינו של יום, ואח"כ ויעמד שלמה, ועיין חו"ס מגילה ל"א ע"א ד"ה למחר, ולא מצאתי בבה"ג לפנינו. (סי' ל"ט) ואע"פ שבהלכות גדולות מסורש שח מברך שמים בהנהגה אחרונה כו' גם רבינו יצחק פאסי כתב חז"נא מעותא בהלכות גדולות דאמר שח מברך שמים בהנהגה אחרונה. (סי' נ') בהלכות גדולות אומר הבא לקבוע מזוזה מברך לקבוע, הוא בבה"ג ריש ה' מזוזה. (סי' נ"ג) ובהלכות גדולות מברך אקב"ו על דברי תורה. (סי' קנ"ח) אבל אני יקר מצאתי בהלכות גדולות בסורש שחייב להפסיק לסעודת ת"ב משש שעות ולמעלה בשבת שלא יאכל בשר ולא ישתה יין, וכן הוא בלקוטי הפרדס (י"ה ע"א). (סי' רל"ג) הלכות גדולות והלכות פסוקות. (סי' ר"ט) מצאתי כתוב בהלכות גדולות, בענין טריפות. (סי' רס"ה) בחלכות גדולות פסוקות ממר רב יהודאי גאון (הוא מספר האורה והוא בהאורה סי' קי"ג). (סי' ר"צ) העתקתי מהלכות גדולות, בענין אבלים. (סי' רצ"א) הלכות אבלים מהלכות, ר"ל מהלכות גדולות, והוא בבה"ג ה' אבל, וכ"ה במחזיון סי' רע"ד (צד 234) : הלכות פסוקות (סי' י"ט) ומצינו בהלכות פסוקות : שצריך להפסיד ברני ושמחה. (סי' רל"ג) הלכות גדולות והלכות פסוקות ותשובות הגאונים וכל אחד אומר :

הלכות קטועות (סי' כ"ה) ומה שכתוב בהלכות קטועות, וסיים מעות גדול הוא ואל תטעו בהלכות קטועות כו' :

ספר השכם (סי' ר"ה) אבל אני מצאתי בספר השכם א"ר יהודה אמר רב שמואל החליד הפגין בין סימן לסימן כו'. ועיין בלקח טוב במבוא דף כ"א הערה כ"ה הבאתי המחברים אשר הזכירו את ס' השכם, ובאות ג' שם הבאתי גם דברי הפרדס :

ספר יצירה (סי' ד') הובא נמצא בספר יצירה למה נברא מעשה בראשית בששה ימים. כו'. וכ"ה בלקוטי הפרדס (י' רע"ב) וכן הובא בסדור רש"י וכן במחזיון (צד 108) ועיין לעיל סי' כ"ה ספר יצירה :

ירושלמי (סי' ה') ובגמרא דארץ ישראל גרסינן הכי, תני שכל אחד מישראל שאינו עושה מאה ברכות בכל יום, עיין ירושלמי סוף ברכות וצ"ל אין לך אדם מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום, וכ"ה במחזיון (צד 3) ונובע מן סדר רע"ג (דף א' ע"א) ובגמרא דארץ ישראל גרסינן הכי תניא בשם ר' מאיר אין לך אדם

מישראל שאינו עושה מאה מצות בכל יום, ובשבה"ל סי' א' הביא ובירושלמי ברכות גרסינן כו', וראיתי כי כן מתחיל סדור רשיי. (סוף סי' כ') ירושלמי משה תקן להם לישראל שיהו קורין בתורה בשבתות ובימים טובים ובראשי חרשים ובתהום כו', הוא בירושלמי מגילה פ"ד ה"א, וכן הובא במהו"ו סי' קמ"ה (צד 158), (סי' כ"ט) אמרי כמערבא דמשתבחין שמינה עשרה בתפלת הגה כו', נובע מכה"ג ה' ברכות פ"ה, ובילקוט שמואל רמז פ' מ"בא זה בשם ילמדנו, והירוקה ה' תפלה סי' ש"כזי מבוא המאמר הזה בשם מדרש ויכולו, ובס' האשכול ה' תפלה סי' י' מוכח זה בשם ירושלמי, ולא נמצא בירושלמי לפנינו, רק יען כי ראה בכה"ג ושם נאמר אמרינן כמערבא חשב שהוא בירושלמי, עיין מבוא למדרש לקח טוב דף י' ע"ב, (סי' ל"ט, דף ט"ז ע"א) ואמרו בירושלמי אין תשבו אלא תדורו כו', הוא בירושלמי סוכה פ"ב ה"י (דף ג"ז ע"ב), (שם דף ט"ז ע"ב) הדא אמרה דהרין דנסיב פולגא ומברך עלוהי והוא לא אתא לירידה הדר מברך עלוהי זימנא תניינות א"ר תנחום בר הילאי וצריך לומר בשכמלוי שלא יוציא שם שמים לבטלה, הוא בירושלמי ברכות פ"ז ה"א (דף י' ע"א) ולפנינו הגי' הדא אמרה אהן דנסב עיגולא, גם הגי' א"ר תנחום בר יודן, ולפי הגי' שהובא בפרדס צ"ל פולגא שפי' צנון, ובפרדס שם הובא הפי' על הירושלמי והביא זה שנשל צנון כו' לכן יש לתקן בירושלמי לפנינו פולגא במקום עיגולא, וראיתי בירושלמי דפוס ויזאמיר הגי' אהן דנסב פולגא והרב בעל פני משה הביא הגי' עיגולא ועיש גם במראה הפנים, (סי' מ"ב) ומפורש בלולב הגזול ירושלמי כיצד מברכין על גר הנוכה בא"י אקביו על הדלקת גר הנוכה, הוא בירושלמי סוכה פ"ג ה"ד (דף ג"ז ע"ב) ולפנינו הגי' על מצות הדלקת גר הנוכה, (סי' ג') מפורש במס' ברכות ירושלמי כשהוא קובע מוזה מברך על מצות מוזה, הוא בירושלמי סוף ברכות, ובפוסקים הוא כמו שהביא בהה"ג הובא בפרדס שם, ובשאלות פדשת יעקב ובהרי"ף ובהרמב"ם פ"ה ה"ז ובשערי תשובה סי' קנ"ז כתבו לברך לקבוע מוזה, (סי' נ"ז) ר' יוסי בר אבון בשם ריב"ל אומר שבע ברכות הללו, על שם שבע ביום הללתיך על משפטי צדקך בירושלמי, הוא בירושלמי ברכות פ"א ה"ח (דף ג' ע"ג), (סי' נ"ח) במס' כלאים ב"פ אין אסור בכלאים בירושלמי אי סליק רב הונא ריש גלותא להכא אנא מותיב ליה לעייל מיניה דאיהו מיהודה ואנא מבנימין דהוא מן דכריא ואנא מן נוקבתא, הוא בירושלמי כלאים פ"ט ה"ב (דף ל"ב ע"ג), (שם) דהבי גרסינן התם בירושלמי כל מה דאמר לי בר נש אנא עביר חוץ ממה שעשו וקני בתירה לזקני דשרון גרמי ומנוניה, הוא בירושלמי כלאים שם, ויש לתקן דשרון כמו שהוא בירושלמי שם ופי' דשרון גרמון, ששלקו עצמן, גם יש לתקן דשרון גרמי מנשיאותיה, (שם) ובתענית בירושלמי בפרק אחרון גרסינן אמר ר' לוי מגילת יוחסין מצא בירושלים כו', הוא בירושלמי תענית פ"ד, (שם) ירושלמי תנא ר' הלפתא בן שאול הכל שוחין עם שלוח הציבור בהודייה, ר' זעירא אמר ובלבד במודים, הוא בירושלמי ברכות פ"א (דף ג' ע"ג), (סי' נ"ט) ר' מיישא ור' שמואל בר ר' יצחק הוו יתבין אכלין כחדא מן אלין כנישתא, אתא עונה דצלוחתא, וקס ר' שמואל בר יצחק (בצלייה) [מצלייא] כו', חסר הציון ירושלמי, והוא בירושלמי ברכות סוף פ"ב (דף ה' ע"ד), ובירושלמי שם במקום ר' מיישא הגי' רב יסא, אבל בירושלמי שבת פ"א (דף ג' ע"א) הגי' ר' מיישא, (סי' צ') והא מילתא מיסרשא בנמרא דכריכות דבני, מערבא דכימד מברכין והבי גרסינן זריקא בעיה הן דנסיב תורמסא ומברך עלוהי והוא נפל מיניה מהו מברכי עלוי זמן תניינות כו', הוא בירושלמי ברכות פ"ז (דף י' ע"א), ולפנינו זריקו אמר רבי זעירא בעי, (שם) והא

מילתא מפרשא נמי בנמרא דכיצד מכרכין דבני מערבא והכי גרסינן תמן תנינא סוכה שבעה. הוא בירושלמי ברכות פ"ו (דף י' ע"ד), ומה שסיים ואתמר נמי במס' סוכה כתב בדוכתא. הכוונה לירושלמי סוכה (דף נ"ד ע"ג). (ס"י ק"ג) ובנמרא דארין ישראל מתני איר לוי במזיש זימן לו הקביה לאדם הראשון ב' רעפים והקישון כו', וכן הוא בלקוטי הפרדס ("א ע"ד). והוא בירושלמי ברכות פ"ה היה בקצת שניינים, והובא גם במחזיון ס"י קנ"ד (צד 120). (ס"י קב"ש) והאוכל מצה בעיפ כאלו בא על ארוסתו בבית המיו וילקה בתלמוד ירושלמי. צ"ל ולוקה. וכ"ה במחזיון (צד 260). והוא בירושלמי פסחים פ"ג היה והמלה. ולוקה ליתא בירושלמי. (ס"י קל"ב) שכך שנו רבותינו שבארין ישראל יין שבתוך המזון אינו משכר שלאחר המזון משכר. הוא בירושלמי פסחים פ"ה היה (דף ל"ג ע"ד). וכן הובא בסדרו רש"י ה' פסח. והובא במחזיון ס"י ע"ג (צד 286). עיין לעיל בס"י כ"ה ירושלמי. (ס"י קל"ד) בסוף הס"י ירושלמי שכך היה במקום. צ"ל שכך היה במקל. ובפרדס שם הוא מספר האורה, ובס' האורה כ"י ס"י צ"ח הובא ירושלמי דציך עדיש באהוב שכך היו כתובים במקל. ולא נמצא לפנינו בירושלמי. ועיין מה שהעירותי בהאורה ס"י הניל. הערה ט' ו"י. (ס"י קל"ז) ירושלמי תיר המישי נומרין עליו את ההלל. הוא מס' האורה ס"י פ"ט. ועיין בהערות שלי לספר האורה ס"י פ"ט הערה ד'. (ס"י קל"ח) שלא אמרו חכמים לשתות אלא בין שלישי לרביעי ופירשו חכמים בתלמוד ירושלמי כדי שלא ישתכר ולא יבין באומרו ההלל. הוא בירושלמי פ"ג היה. והובא ברשבים ותוס' פסחים ק"ז ע"ב ד"ה רביעי. והובא במחזיון ס"י ס"ז (צד 283). (ס"י קנ"ה) יש בני ארס שמתענין שני ימים תשיעי ועשירי יום ולילה בלי פיסוק. ויש שמתענין עד בוקר ובלילה אין אוכלין. כי [מצאנן] ראיא בתלמוד ירושלמי. וכן הובא בלקוטי הפרדס ("ז ע"ג) הוא בירושלמי תענית פ"ד היט (דף ס"ט ע"ג) ריב"ל ציים תשיעי ועשירי וכו' רבי לוי ציים תשיעי וליל עשירי כו'. ובירושלמי הלה פ"א היא תמן השין לצומא רבא תרין יומין. וכן בירושלמי ד"ה פ"א היה. והכוונה שהיו מתענין ממחרת יום הכיפורים. (ס"י ק"ס) וכך נמצא בתלמוד ירושלמי. אמר מר הני נשי דירן דלא שתי חמרא משבעה עשר בתמוז עד ת"ב. וכן הובא הירושלמי בכלבו ה' ת"ב ס"י ס"ב (דף ס"ז ע"ד דפוס וויניציא). והוא בירושלמי פסחים פ"ד היא ותענית פ"א היו. ולפנינו הג"י איר ועירא נשייא דנהנו דלא למשתייא מן דאב עליל מנהג. שבו פסקה אבן שתיה מ"ט השתות ידרסוק. והג"י שהביא הפרדס לא נמצא לפנינו. ועיין מה שכתב בעל קרבן העדה בשירי קרבן בפסחים שם. והטור א"ח ס"י תקנ"א הביא הירושלמי. ועיין אבודרהם שהביא הירושלמי בשם רב האי. ועיין במרדכי ה' ת"ב (בסוף מס' תענית) ס"י רל"ג שהביא הירושלמי והביא ויש גורסים למשתי חמרא כו'. (ס"י קס"ו) אומרים והשיאנו בריה וי"ב שהלכה בירושלמי בהרואה ששמואל אומר צריך לומר והשיאנו. הוא בירושלמי ברכות פ"ט ה"ג. וכ"ה בסדרו רש"י ה' ר"ה. וכ"ה במחזיון ס"י שכי"א (צד 360). (ס"י קע"א) וגרסינן בירושלמי כד שמע שטנא קל שופרא חדא וימנא כהיל ולא כהיל כו'. כן הובא הירושלמי בתוס' ר"ה פ"ז ע"ב ד"ה כ"ה. וכן הובא בערוך ערך ערב כו'. וליתא לפנינו בירושלמי. ועיין הכרמל שנה ראשונה (צד 570) הבאתי כי איננו בירושלמי והובא באו"ז ה' ר"ה ס"י רס"ט בשם הערוך. וכן בטור א"ח ה' ר"ה ס"י תקפ"ה והבי' הביא שם והכי איתא בירושלמי. ועיין בהערות הרב הגדול דר' קאהוש ז"ל בערוך השלם שם. שהביא כי הירושלמי בשם הערוך הביא הירין ורשביא בה"י ר"ה גם האבודרהם ה' ר"ה. וכן הובא בשב"ה"ל סוף ס"י ל"א מצאתי ברברי הגאונים וצ"ל

הנרסינג בירושלמי כי שמע ששן קל שיפורה זמנא הדא בהיל ולא בהיל כו. (ס" קע"א דף ל"ג ע"ב) כדאמר בירושלמי. מיבעי להון למתהוי עשרה. בענין תקיעות לא מצאתי. ואולי מוסב למעלה שהתקיעות יש להם קצבה עד מאה קולות. (ס" קע"ג) ירושלמי ר' אהא בשרי אבא כל ששליח צבור עומד לפני התיבה ותובע צורכי עמך ישראל לפניך. הוא בירושלמי ברכות פ"ד ה"ד (דף ה' ע"ב). ולפנינו הני' בשרי אסא. גם המאמר שלאהריו ר' פנחס ור' לוי ור' יוחנן הוא בירושלמי שם. (ס" קע"ד) מ"יש בירושלמי אלו ברכות שמקצין בהן כו. עוד יש כאשר ביארנו הטעם מירושלמי כו. הוא בירושלמי ברכות פ"א (דף ג' ע"ב). (ס" קע"ה) ירושלמי כשמנו כני בתירה את הלל הזקן התחיל דרש להן מהקש ומקל והומר ומנארה שוה כו. הוא בירושלמי פסחים פ"ו ה"א (ל"ג ע"א). (ס" קע"ז) בליל שמיני קדשו בבית ואכלו הוי' לטובה ולמהר ביום אכלו בסוכה. וטעם שלהם מתלמוד ירושלמי מספר מליל יום האחרון דהיינו יום ט'. וכן פסיקתא משמע. עיין פסיקתא דריב פסקא ביום השמיני עצרת הערה ס"ג ושם הכתי דכרי הפרדס. ורשמתי דף מ"ה ע"ב עפ"י דפוס קושט'. (ס" קע"ח) ירושלמי ריביל אימר המד וההד והמתוק אין בו שום יין נסך. ר' סימון היה מפרש ההד קונדיטון. והמר אמסס נתונין. והמר [ציל והמתוק] המר מבושל וכן הוא בדפוס קושט' (דף י"ו סוף ע"א). המאמר משובש והמלות אמסס נתונין נפרדו וציל מלה אחת אפסנתין. והמיל דפוס ווארשוו הציג סימן כוכב להורות כי נעלם ממנו הכוונה. והוא בירושלמי תרומות פ"ח ה"ד (דף מ"ה ע"ג) ושם איתא ר' יצחק בר נחמן בשם ריביל החד והמר והמתוק אין בו משום גילוי ולא משום יין נסך. ר' סימון מפרש ההד קונדיטון. והמר פסנתונין [ציל פסנתונין] כמו שהוא בדפוס וזטאמיר. והמתוק המרא מבשלא. ונשנה גם בירושלמי ע"ז פ"ג ה"ג (מ"א ע"א) ושם הני' פסנתשוון. אבל נכונה הני' בכבלי ע"ז ל' ע"א מר אפסנתון. והמלה יונת ורומית absintium (ווערמטשוויין) עיין ערוך ערך אפסנתין. (ס" קע"ד) והירושלמי אומר בכל קודש לא תגע. זה אשה. שנאמר קדש ישראל נעלם ממני אנה נמצא זה בירושלמי ושאלתי את ידי הרהיג מהריב ראמנר אולי נודע לו מקום המאמר והשיב לי כי הוא בכרייתא במס' נדה פראנקפורט תרי"ן (צד 33). (ס" קע"ה) ובירושלמי בפי' דמילה איהו פירשה פתוהה כל שהניח בראש תיבה כשיעור ג' אותיות וסתומה כל שהניח בסוף שיטה. ובירושלמי משמע אם היה מניח בראש שיטה היו זו סתומה. עיין בירושלמי מילה פ"א אבל אין שם כלשון הזה. ועיין במס' סופרים סוף פ"א ובהערות הרהיג הרי' מיללער בסוף מס' סופרים. (בלקוטום) בסוף הפרדס נ"ש ע"ג) וששאלתם פרה אדומה מה טעם קורם לפרשת החודש. כך מפורש במס' מילה ירושלמית ר' לוי בשם ר' אהא ברבי חנינא אמר ברין הוא שתקדים החודש לפרה כו. כן הוא בהפש מטמונים ס"י כ"ה. והוא תשובה מבינו יצחק ב"ר יהודה [רבו של רש"י]. והוא בירושלמי מילה פ"ג ה"ז (דף ע"ד ע"ב). ולפנינו ר' לוי בשם ר' המא בר חנינה :

מדרש (ס" קצ"ח) ובמדרש מוזמר שיר הנוכת הבית לדוד שבעה הנוכת ברייתו של עולם כו. וכיה בסדור רש"י סדר שהרית של הנוכה. ומחזיר ס"י רל"ט (צד 203). הוא בפסיקתא רבתי פ"ב פסקא דתנוכה כמה הנוכת הם. שבע הנוכת הם. והנופתא מיטונה קצת. (בלקוטום) בסוף הפרדס נ"ש ע"ג) מצא רבי במדרש אחד שקורין עת לעשות לה' תניא שלשה מכפדין הכם ונשיא וחתן כו. הכוונה למדרש שמואל. כי כן מתחיל המדרש עת לעשות לה' והרבה מדרשים נקראו על שם התחלתם. והוא במדרש שמואל פ"ו אות א'. כמו שהעירותי במבוא למדרש שמואל ס"י ה' אות ג'. והמאמר

הזה הביא רש"י גם בפי' לבריאות ליו ג' וז"ל מצינו באגדת מדרש ספר שמואל, שלשה מוחלים להם עונותיהם כו' :

מהרש תהלים (מדרש שוחר טוב) (סי' ד' דף ט' ע"א) ובמדרש תהלים דורש מקרא זה וישב עמי בנוה שלום ובמשכנות

במטחים, ואומר עמי ששמרו השבת יוכה לישוב בנוה שלום, וכיה בלקושי הפרדס (י' ע"ג) והובא בשבטיל סי' קצ"ז בשם רבינו שלמה ז"ל, וכוון להפרדס, אבל לא מצאתי במדרש תהלים והרד"ל כ"ר פי' סי' ט"ז הביא את דברי הפרדס וכן הובא כן בסדור רש"י סדר שחרית של שבת, עיין לעיל סי' כ"ה ובמדרש תהלים מומור צ"ב אות ה' נדרש באופן אחר, (סי' קל"ב) מצינו במדרש שוחר טוב כדי שיאמר האחד לחבירו ה"ב הודו לה' כי טוב, הוא בשי"ט מומור ק"ג אות ג' וכן הובא בסדור רש"י ה' פסח (עיין לעיל סי' כ"ה) וכן הובא במחז"ו (צד 284), ובהאורה ח"ב סי' מ"ה, וכן הוא באיסור והיתר כו' ל"ט, ועיין לעיל סי' כ"ב ערך שוחר טוב :

מכילתא (סי' מ"א) דתנינן במכילתא ושחמו אותו כל קהל, וכי כל הקהל היו שוחטים אותו אלא לעשות שלוחו של אדם כמותו, הוא במכילתא בא מסכתא

דפסחא פרשה ה' :

ספרי (סי' ר"צ) והלכתא רוחת בספרי שאין מטמאין לאחיו מן האם :

מס' סופרים (סי' ט"ז) במס' סופרים דריש האי קרא מוסר ה' בני אל המאס, מכאן שאין פוסקין באלות הברית כו' וכיה בלקושי הפרדס (י"ט ע"ג), הוא

במס' סופרים ריש פרק י"ב ע"ש, (סי' י"ז) שנינו במס' סופרים באחד בניסן הוקם המשכן בשנים עשר בו הקריבו נשיאים קרבנם כו', וכן הובא במחז"ו (צד 222) והוא במס' סופרים פכ"א, (סי' כ"ה) ואשכחתי במס' סופרים שאל ר' יצחק את רבינו יצחק נפחא ריח שבת שהל להיות בשבת כו', הוא במס' סופרים פ"ב ה"א, (סי' רפ"ה) ותניא במס' סופרים איזה פרשה פתוחה כל שהניח בראש תיבה כשיעור ג' אותיות

כו', הוא במס' סופרים סוף פ"א :

פסיקתא (סי' כ') לפי שאותן הפטרות שפסק רב כהנא נמנו ונמרו שלא להחליף בהפטרות של התן, והכוונה בזה להפסיקתא דרב כהנא שנסדר נ"ע אריק

שד"ש, וכבר העירוני במבוא להפסיקתא סי' ב' יחוס הפסיקתא לרב כהנא נמצא ראשונה בתשובת רבינו משולם בר משה שה"י בזמן יבנותיו של רש"י הכתובה

ראשונה בפירוש הגדול לרש"י (דף ס' ע"ד) הוא ברפוס קושט' ובדפוס ווארשוי הוא סי' י"ט) שהשיב לאחיו ר' נחמ"י לענין הפטרת התן שנדחית מפני ג' דפורענותא וז'

דנחמתא, וכתב וז"ל: לפי שאותן הפטרות שפסק רב כהנא נמנו ונמרו שלא להחליפם בהפטרות אחרת ע"כ, ותשובה זו מצאתי כולה באור זרוע ה' קריאת מועדים סי' שצ"ב

ובהלכות ריח סי' תס"ד, וז"ל אשתקד בשנה שעברה [בפירוש בשבת שעברה] ישבו וקני קהלנו ונתיישבו ב"ב רבנו נמנו ונמרו שלא להחליף הפטרות שאומרים באלול ומט"ו באב

ואלך באותה הפטרה של התן, הואיל ופסקה רב כהנא עכ"ל, ומשולש במרדכי פ"ד דמגילה וז"ל כתב רבינו משולם כו', שלא לרחות הפטרת נ"ע אריק שד"ש הואיל

ופסקה רב כהנא עכ"ל, (סי' קע"א) כדאמרו בפסיקתא עמי מה עשיתי לך ומה הלאהיך ענה בי ענה לי פירשת של קיש נתתי לכם כו', הוא בפסיקתא דריב פסקא

שור או כשב, ועיש הערה ע"א והבאתי דברי הפירוש, והובא בילקוט מלכים רמז קס"ד בשם פסיקתא רבתי, (סי' קפ"ט) קדשו בבית ואכלו חוץ לסוכה ולמחר ביום אכלו בסוכה, וכן פסיקתא משמע, עיין פסיקתא דריב פסקא ביום השמיני עצרת בהערה סי'

מבוא

ושם הבאתי את הפרדס דף מיה עינ עפי דפוס קושטי ע"ש. (שם) ומביא ראיה מהפסיקתא, עיין בפסיקתא שם בהערה הנ"ל. (ס"י קצ"ה) ובפסיקתא ותשלם כל המלאכה אמרין מאד עמקו מהשבותין עלינו איר הנינא בכיה בכסליו ננמדה מלאכת המשכן נעשה מקופל עד אחד בניסן כו', כיה נם כסודר רשיי כסדר שהיית של הנוכה, ובמהויו ס"י רל"ט (צד 203) והוא ברבתי פיו פסקא ותשלם כל המלאכה אות ה' :

פרקי דר' אליעזר (ס"י ק"יא) וראיתי בפרקי דר' אליעזר בן הורקנס שמצוה להסתכל בצפרניו כו', וכן הוא בלקומי הפרדס (י"א ע"ב), והוא בפרד"א פ"כ. (ס"י ק"יב) אין מבדילין אלא על היין ולא על הפת ולא על המים אע"פ שכתוב בפרקי דר' אליעזר בן הורקנס ר' מיינא אמר כיצד מבדיל מביא כוס של יין ומקרב ידו לאור כו', ואין לו יין כו', וכן הוא בלקומי הפרדס (י"א ע"ב), וכן הובא במחזיו (צד 118), ולקוח מסדר ריע נאון. בפרדס הנ"י ר' מיינא, ובלקומי הפרדס ר' מיישאן, ובמחזיו ר' מונא, ולפנינו בפרד"א פ"כ ר' מנא, ועיין בטור או"ה ס"י רצ"ו. (ס"י קס"ז) וראיתי בפרקי דר' אליעזר בן הורקנס שמצוה להסתכל בצפרניו, וכיה בלקומי הפרדס (י"א ע"ד), עיין לעיל מה שהבאתי מהפרדס ס"י ק"יא. (ס"י קצ"ה) ואם תמיה הא"ך תקנו לומר מוציא המה ממקומה, ולבנה ממכון שבתה, כוא וראה ממה ששנה ר' אליעזר בפרקי מדור הלבנה נתונה בין ענן לערפל עשויון כמין שני קערות כפיות זו על גב זו בין שניהן, הוא בפרד"א פ"ו וצ"ל והוא יוצא מכין שניהם, והרד"ל שם באות ס"ט הביא את דברי הפרדס :

שאלתות (ס"י רע"ד) ופסקינן בשאלתות דרב אהאי הלכא כרבא משום דבכל דוכתא אביי ורבא הלכה כרבא הוינ מיעיל קנים שהלכה כאביי, וכן הוא באו"ה ס"י ש"ו, וכן הוא בהאורה ח"א ס"י א', ובמחזיו צד 612, ועיין שאלתות פ' תוריע ס"י פ"ו. (ס"י ש"א) ואף רבינו קלונימוס מרומי נ"ע פוסטה בלא גט ואין הששא באותן הקידושין ומראה ראיה בשאלתות דרב אהא :

שערים של רב האי גאון (ס"י רנ"ז) שערים של רב האי גאון וצ"ל. (ס"י רנ"ח) אחימלך מצא בשערים. עיין לעיל ס"י י"ג :

תוספתא (ס"י מ"ד) וברכת ההלל לא מצינו לה יסוד בתוספתא במקום שהברכות טבועות. (ס"י מ"ה) ספירת העומר טבעה של ברכה לא פירשהו בתוספתא עם כל שאר הברכות. (ס"י נ"א) ופדיון הבן אין טבע ברכתו בתוספתא. (ס"י נ"ב) דתניא בשיליהי תוספות פסחים כיצד מבדילין על הובח הפסח כו'. (ס"י קע"א) דתניא בתוספתא סדר תקיעות שלש. על שלש שש תקיעות כו'. (ס"י קע"ג) מפורש בירושלמי ובתוספתא מקום שאמרו להאריך אינו רשאי לקצר לקצר אין רשאי להאריך :

מסכתא תמורה, (ס"י ח') הובא המסכתא הזאת, ורשום מסכתא תמורה של שני גאונים עולם רבי ישמעאל ור' עקיבא לא יערכנה זהב ותמורת כלי פו. ונקרא ניכ מדרש תמורה, והר"ג ר' אברהם בן הגריא מוילנא ז"ל בספרו רב פעלים (דף ס"ב) הביא מדרש תמורה חברו ר' ישמעאל ור' עקיבא, מדבר מכל מה שנברא בעולם יש לו תמורה, חוץ מהש"י ביה ונמצא כ"י ברשימת קבוצת ספרים של הג' מוה' דוד אפנהיים ז"ל, ומובא בס' חיי עולם הבא שחבר ר' אברהם הרואה [הוא ר' אברהם אבולאפא] בשנת ר"ג ונדפס בספר שם הגדולים בליוורנו עכ"ל, ובמהברתי יריעות שלמה צד 27 העירותי פרט השנה ר"ג הוא בטעות, ונדפס ניכ בסוף אנרת כראשית שהחיל הרב ר' אברהם הנ"ל (ווילנא תקס"ב), ואח"כ נדפס בבית המדרש ח"א, ובס'

שערי ציון שהוצאתי לאור צד 25 הביא וחכמים אחרים חברו אהיהם שאר הכורים כגון פסיקתא ומדרש הויה ומדרש תלים ומדרש תמורה וספר בהיר ושיעור קומה ופרקי היכלות. הכירו נובעים מהמאירי, עיין בשערי ציון שם הערה שכינ', ומכלל נעלם גם מצויץ בספרו גרים צד 118 כי נדפס בס' הפרדס. ויש להשוות הנוסחאות זו מזל זו :

תורת בהנים (סי' רע"ב) דמרבין מתהיה בנרתה בהווייתה עד שתבוא במים בתורת כהנים, וכן הוא בהאורה ח"ב סי' א', ועיין לעיל סי' י"ג בערך תורת כהנים :

תשובות (סי' קע"ח) בתשובות ראשי ישיבות מצאתי כתיב: ויהי בלקושי הפרדס (י"ב ע"ג), (סי' רל"ג) והרי תשובות הגאונים, (שם) ומצאתי גם בתשובות שאילוח של ראש ישיבה שמר רב יהודאי גאון נזר על כנהא כ"ו, (סי' ש"ג) בתשובות שאילוח מצאתי כתוב דאין דנין דיני קנסות כבבל ולא גולות וכיש שאר ארצות : הבאתי שמות הסופרים והספרים המובאים בספר הפרדס, אבל נמצאים עוד הרבה מאמרים הנובעים מהגאונים אשר לא נרשמים עליהם המקור, ואם יחינו ה' בחסרו הגדול להוציא לאור גם הפרדס, מעיר על כל המקורות, ואתקן השינואות אשר נסלו בהספר, ומאליו מובן כי לא אביא בנוף הספר ההוספות אשר הוסיף המדל בפעם ראשונה בדפוס קושטאנטינא מספר האורה, כי הם מובאים בנוף ספ' האורה אשר אני מוציא לאור, ואין מערבין ספר בספר, כי ס' האורה להוד, וספר הפרדס להוד, ואשתדל להשיג גם הכי מספר הפרדס, להשוות הנוסחאות ולהוסיף את הנחסר, והי' יעזור לי אמן :

(ל"א) לעיל בס' ליא הבאתי כי הרב בעל שבלי הלקט הביא הרבה פעמים את הפרדס, ובהרבה מקומות הביא מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל, וכונן לס' הפרדס, אמרתי ליתן רשימה מכל המקומות ההם, רבינו צדקיה כ"ו אברהם הרופא ז"ל הו' בעיר רומי ושם חבר את ספרו שבלי הלקט בתהלת המאה הראשונה לאלף השישי, ועבר עד היום ערך שש מאות וחמשים שנה, בספר הזה אסף לאספה דינים ומנהגים מגאונים וקדמונים, ומהם מעשה רדיו להתפאר, גם הביא דינים ופירושים מרשי ז"ל, ובהקדמה אשר שמתי בראש הספר שבלי הלקט השלם (ווילנא תרמ"ז) הבאתי שמות הגאונים ונדולי ישראל הקדמונים המובאים בהיא גם בהי"ב, (אשר נשאר עד היום בכתובים), על סדר אי"ב עם הערות, גם שמות הספרים המובאים בו, ובאותו ש' (דף ז') הבאתי כי את רבינו שלמה ז"ל (רש"י) הביא ערך מאה וחמשים פעמים ולא הבאתי בפירוטו המקומות שהביאו, רק שם בהערה קפ"א העירותי על איוה מקומות, אבל הלום ראיתי אחרי רואי כי בעל שבלי הלקט כאשר הביא את רבינו שלמה ז"ל כתב לפעמים מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל, ולפעמים סי' רבינו שלמה זצ"ל, וכאשר הביא מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל, אין הכוונה שמצא מובא באיוה ספר משמו, רק הכוונה שמצא זה בספר הפרדס המיוחס לרשי ז"ל, ולפעמים הביא מפורש, בפרדס שהיברי כמו שהבאתי בהקדמה לשבלי הלקט הערה קפ"א, ויש להוסיף עוד איוה מקומות * והנה כאשר

* אלה הם המקומות אשר הביא את סי' הפרדס (סי' ט"ז דף ו' ע"ב) וכן כתב רבינו שלמה זצ"ל בפרדס שחיבר, (סי' ז' דף ב"א ע"א) כך פירשה הגאון זצ"ל בפרדס, (סי' קפ"א דף ס"ד ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל כתב בפרדס שחיבר (עוד שם) ומה שכתב תמורה בפרדס, (סי' ר"ח דף פ' ע"ב) מצאתי בפרדס שחיבר רבינו שלמה זצ"ל, (סי' ר"ז דף ס"ב ע"ב) וכן כתב גם תמורה בפרדס כ"ו ספ"ח, (סי' ר"ט דף קל"ה ע"א) וכתב רבינו שלמה זצ"ל בפרדס, (סי' ר"ט דף קל"ה ע"ב) ומפורש בפרדס רבינו שלמה זצ"ל, (ה' שמחות סי' י"ג דף קע"ג ע"א) אע"פ שרבינו שלמה ז"ל כתב בפרדס, ולהלן תמצא במקומות שרשמי באיוה מקום נמצאים בפרדס.

הביא פ"י רבינו שלמה זצ"ל כוונתו לפירושו להשיג, אשר היה או כבר ברומי ת"י המהבר ושקר על פירושו וענדם עטרה לדאשו, אולם לא ציין מקומם, רק פעמים הביא רק המסכתא ופעמים המאמר לבר, ואמרתו לתת בזה ב"י רשימות, רשימה א' מהמקומות שהביא מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל, אנה המאמרים נמצאים לפנינו בסדרם, ורשימה ב' מהמקומות שהביא פ"י רבינו שלמה זצ"ל, ואנה נמצאים ברשימי לפנינו בתלמוד :

(א) רשימה א' מהמקומות שהביא מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל :
 [א] (ס"י א' דף א' ע"א) ומצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שדוד מלך ישראל יסד המאה ברכות לברך בכל יום, שנאמר נאום דוד בן ישי ונאום הנביא הוקם על, הקם על כתוב, שהקים יסוד מאה ברכות מנין על, ומה יראה דוד ליסדר לפי שהודיעו אנשי ירושלים שהיו מתים מישאל מאה איש בכל יום, ולא היו יודעים מפני מה, עד שראה דודי ברוח הקודש ותקן מאה ברכות כ"י (ה) :

[ב] (ס"י ג' דף ב' ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל כי נחל אתה ועושה נפלאות, איר תהומא בר חייא הגור הזה אם יהיה בו נקב כחידרה של מחט כל רוחו יוצאה ממנו, והאדם הזה עשוי מחולים ונקבים נקבים ואין רוחו יוצא הומנו, הוי ועושה נפלאות, על בן קבעו הכמים ומפליא לעשות (ג) :

[ג] (ס"י ו' דף ג' ע"ב) ורבינו שלמה היגיל שלא לומר לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר, מפני שתהדין לומר, וכי בסתר יהא אדם ירא שמים ולא בגלוי, ומתחילין לומר רבון כל העולמים (ג) :

[ד] (ס"י ז' דף ג' ע"ב) ותקנו הכמים ברכה לפניהם, וברכה לאחריהן, לפניהם ברוך שאמר, ולאחריהן ישתבח כ"י, וכן מצאתי בשם רבינו שלמה ז"ל כ"י (ד) :

[ה] (ס"י ז' דף ד' ע"א) ופי' אשרי יושבי ביתך, השווין בביתך, לשון שהייה ועיכוב, כמו וישבו בקדש, זה מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל (ה) :

[ו] (שם) בסוף תהלה לדוד נהגו לומר ואנחנו נברך יה מעתה ועד עולם הללויה, ומצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל לפי שמתהלה לדוד עד סוף הספר הללויה ריש פירקא וסוף פירקא, הוין מתהלה לדוד, לפיכך תקנו לומר הפסוק הזה שיהא גם כזה הללויה בסוף פירקא ולא ישעו בו (ו) :

[ז] (ס"י ח' דף ד' ע"ב) והקדיש תחילתו בלשון עברי וסופו בלשון ארמי, ומצאתי הטעם בשם רבינו שלמה זצ"ל לפי שהשם חמוצה הנכתב ביו"ד היא עיקר קריאתו בלשון ארמי וקמוץ הוא כי הוא השם המיוחד לעבודה, ובעולם הבא יקרא בארמית ככתבה, שנאמר ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, לכן מזכירין אותו בלשון ארמית (ז) :

[ח] (שם) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל תושבתהא ונתמתא, לפי שמצינו

(ח) כן הוא בסדרם לרשימי ס"י ה', וזה הובא בסדרש כמ"ר פ"ח, ותהומא הנדפס מכבר פ' קרח, והגור או"ח ס"י מ"ו הביא דרשה זו בשם רב נטרונאי גאון, והובא כן בסדר רב עמרם גאון, וכן הובא במהוור וויפרי בהתחלתו, והסיום אמנם נשתכח, הוא לשון רב עמרם גאון שם, (ז) כ"ה באיסור והיתר כ"י ס"י נ"ט, ובסדר רש"י אחר דין ציצית, וב"י האורה ח"ב ס"י ס"ד ולא נמצא לפנינו בסדרם, והסדרש הוא בב"ר פ"א אות ג', ועיין תוס' ברכות ס"י ע"ב שהביאו המדרש מביד בקצת שינויים, (ג) לא מצאתי לפנינו בסדרם, ומרן ב"י או"ח ס"י מ"ו הביא זה בשם שבלי הלקס שהביא את רבינו שלמה ז"ל, (ד) הוא בסדרם ס"י ה', וכן הוא בר"ף והרא"ש ברכות פ"ה, (ה) הוא בסדרם ס"י ב', (ו) הוא בסדרם ס"י ה', (ז) הוא בסדרם ס"י ה' והובא במהוור וויפרי ס"י פ' (צד 8) קצת ברהבה, (ח) הוא

שכל שירות ותשבחות שאמר דוד בספר תהלים לא אמרו אלא ליום נחמה, וכן אנו אומרים בשבת על כל דברי שירות ותשבחות שאמר דוד בן ישי עבדך משיחך ישבחך שמך לעד מלכנו כו' (ח):

[ט] (ס"ו ט' דף ה' ע"ב) וכן מצאתי בשם ר' שלמה זצ"ל שאותן שמשלימין קמן לעשרה ומאחזין בידו ספר תורה, לא נראה למודי ויש להחמיר ולא להקל כו' ט:)

[י] (ס"ו ט"ז דף ו' ע"ב) ומצאתי בתשובת הגאונים ז"ל דתריץ רב דניאל נאון זצ"ל רמח תיבות יש בקיש והוסיפו עליהם אל מלך נאמן, שהן שלש תיבות כרי שיעלו לענין רמח כנגד רמח איברים שבאדם, וכן כתב רבינו שלמה זצ"ל בפרדס שחיבר (י):

[יא] (שם) צריך להחיו למען תזכרו בשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי, שלא יראה כאומר תשכרו רמשמע לשון שכר כו' יא):

[יב] (ס"ו ט"ז דף ח' ע"א) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי י"ח קיומים יש באמת ויציב שתקנים נשיאי ארץ ישראל ושלחום לאנשי יבנה בשעה שתקנו י"ח ברכות של תפלה י"ג):

[יג] (ס"ו כ' דף י' ע"א) ובשעה שאומר הקדושה צריך לפסוע ג' פסיעות לפניו, על שם מלאכי צבאות יודון ידרון, ידרון כתיב, ידרון בהליכה ידרון בחזירה, וכמה ג' פרסאות כנגד מהנה ישראל, וכנגדן נהגו ג' פסיעות, זה מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל (יג):

[יד] (ס"ו כ"ז דף י"ב ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל אין שלוח צבור יורד לפני התיבה לאמר ברכת יוצר אור עם הקדושה כו', הואיל שהתפלל כל אחד בפני עצמו אם הם פחות מעשרה אבל כשהן עשרה כו' יד):

[טו] (ס"ו ל' דף ט"ז ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל בחודש ניסן יש מקומות שאוסרין ליפול על פניהן כו' טו):

[טז] (ס"ו ל"א דף ט"ז ע"א) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי הרגילין לקרוא בספר חומש בעשרה במקום ספר תורה, אין רוח חכמים נוחה בהם, ורבי אומר לעשות כן, שאפילו בספר תורה נמור שאינן עשוין כתיקון חכמים יאנינו תפור בנידין ושאינן

בפרדס ס"ו ה', ובמקום לפי שמצינו צ"ל לפי שמצינו באגדה, וכן הוא לנכון בלקוטי הפרדס (דף ו' ע"ב). [טז] לא נמצא בפרדס לפנינו, רק הובא בן באויה כ"י ס"י רצ"ה, והובא במחזיקי ס"י פ"א (ער 50) בלשון שהביא השבחה, ומהרים ב"ב ס"י קע"ג הביא זה ג"כ בשם רש"י, ועיין תוס' ברכות ט"ח ע"א ד"ה ולית, י' לא מצאתי בפרדס לפנינו, ועיין תנחומא הקדום קדושים אות ו' בהערה כ"ו, ושם הבאתי את דברי השבחה, ועיין אבודרהם (דפוס פראג דף כ"ד ע"ב), ושם דף כ"ד ע"ג הביא בשם מדרש רות והשלמת שלש תיבות הוא מה שהוזהר השי"ע ה' אלהיכם אמת, וכיון למדרש רות הנדפס בזהר חדש, וראיתי בהאשכול ה' קיש (ער 9) שהביא אמרו באגדה ר' נחמ"י ור"ע אמרו חסידים הראשונים הקנו שיחא השי"ע חזר ה' אלהיכם אמת להשלים רמיה, ובצורת אומרים להשלים ג' תיבות אל מלך נאמן קודם שמע, י"ח) הוא בפרדס סוף ס"י פ"ג, ועיין תוס' ברכות ט"ז ע"ב ד"ה בין והביקים, וכן הובא בספר או"ח ס"י פ"א, י"ג) הוא בפרדס ס"י ב"י, י"ג) הוא בפרדס ס"י נ"ו, והררש ידרון בהליכה ידרון בחזירה, הוא בפרדס תהלים נמור ס"ה אות ג', תיבת פ"ה פסוק כ"ס היה לשלמה, קה"ר פסוק שבתי וראה, ומה שהביא וכמה ג' פרסאות כנגד מהנה ישראל, עיין במדרש תהלים שם הערה י"ד מה שהבאתי בשם המבולח, י"ז) עוד לא מצאתי בפרדס, ועיין תוס' מגילה כ"ג ע"ב ד"ה ויק', ובהראש שם מה שהביאו בשם תלמידי רש"י שפירשו בשמו, ועיין בקרבן נתנאל בהראש שם ס"י ל"ה, ע"ו) הוא בפרדס ריש

רוח בין שרשטט לשרשטט אסרו לקרות בו, כיש דאסור לקרות בחומש, והמקיל בזה לא נכון לי, שמציא שם שמים לבטלה (ט):

[ז] (ס"י ליג דף ט"ז ע"ב) כהן שהמיר דתו ועשה תשובה הרי הוא כשאר אחיו הכהנים ועולה לרוכן וקורא ראשון בתורה, וכן מצאתי בשם רבינו שלמה וצ"ל שמוחר לעלות לרוכן ולקרות בתורה ראשון (ח):

[יח] (ס"י מ"ד דף י"ט ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה וצ"ל מנהג הראשונים היה לשהות שעה אחת לאחר תפלתם כו', ובשעת שהייה לאחר תפילה היו מביאין ספרים וקורין בתורה ובנביא ובמשנה ובשמועות כו' (י):

[יט] (ס"י מ"ח דף כ' ע"ב) רבינו שלמה וצ"ל כתב דקריאת המשא היא עיקר וסמך על דברי הירושלמי כו' (י"ט):

[כ] (ס"י מ"ט דף כ"א ע"א) בשם רבינו שלמה וצ"ל מצאתי מה שנהגו לומר בתפלת ערבית והוא רהום, לפי שהיו החוטאין נוהגין ללקות בין מנחה למעריב, ומיד לאחר שלקה מבקשין אנו עליו רחמים וסליחה, ועוד שכל היום אדם חוטא ולערב צריך לו לומר והוא רהום (כ):

[כא] (ס"י נ' דף כ"א ע"א) ורבינו שלמה וצ"ל פ"י על אמת ואמונה שאומר בערבית, על שם ואמתנך בלילות, ומה הוא האמונה לפי שהארם מפקיד בכל לילה נפשו ביד בוראו כו', וסיים כך פירשה הגאון וצ"ל בפרדס (כ"א):

[כב] (ס"י נ"ב דף כ"א ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה וצ"ל מה שאמרו רבותינו תפלת ערבית רשות כו', ועל זה הטעם הוסיפו ראשי ישיבות שבבבל לומר הפסוקין ברוך ה' לעולם אמן ואמן והזתמין בא"י אל ה' וקיים לנצח, להודיענו כו' (כ"ב):

[כג] (ס"י ס"ז דף כ"ז ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה וצ"ל ונהגו לומר ויכולו בעמידה, לפי מה שאמרו האומר ויכולו בע"ש מעיר להקביה שברא מעשה בראשית, ומאחר הדגדת ערות היא, הא קי"ל דמצות ערות בעמידה כו' (כ"ג):

[כד] (ס"י ע"ז דף כ"ה ע"א) מוזמר לתורה יש מקומות שאומרים אותו בחול ולא בשבת, ומצאתי טעם למנהגם בשם רבינו שלמה וצ"ל לפי שאין קרבן יחיד קרב בשבת, ותורה קרבן יחיד היא, והיא יכולה ליקרב בכל יום חוץ מן השבת (כ"ד):

[כה] (ס"י פ' דף ל' ע"א) יש שאין משגיחין לחתום בכרכות של אחר

ס"י י"ט) לא מצאתי בפרדס לפנינו, ואולי הוא בפרדס כ"י רק מצאתי זה במחזיו (צד 91) כלשון הזה שהביא השב"ח ואולי כוון בזה למחזיו, ומה שהביא ורבי אופר לעשות כן, כוון לרבו של רש"י, ועיין במדן כ"י בשור או"ח ס"י קמ"ג מה שהביא שם, וכן מצאתי הקורא בחומשין אין רוח חכמים נוהג הימנו כו', והוא כלשון שהביא השב"ח בשם רש"י ז"ל, (ז) בפרדס בסופו בלקוטים (דף ס"א ע"א) ד"ה כהן שנשחמד אמת להיפך, ועיין שו"ת הגאונים שערי תשובה ס"י ר"ח, ובתו"מ מנחות ק"ט ע"א ד"ה אפילו הביאו נ"כ בשם רש"י כמו שהביא השב"ח, ובמסורת הש"ס שם במנחות כתוב היינו בתשובת שלו כתב כן, והובא בב"י ס"י קפ"ח, ויותר נכון שצ"ל והובא בשור או"ח ס"י קכ"ח כי הפור הביא שם ורש"י כתב כיון ששב בתשובה יכול לישא כפיו, וכ"כ רבינו גרשום וע"ש בב"י, והתשובה מרבינו גרשום מאור הגולה נדפס במחזור וז"ל ס"י קכ"ח (צד 96), וכן בארז ח"ב ס"י ת"י"ב, וכן בהגהות מיימוני ה' נ"כ פס"ז ה"ז הביא שם בשם רבינו גרשום ורש"י ע"ש, (יח) הוא בפרדס ס"י ב' כל הענין, (יט) לא מצאתי בפרדס לפנינו, והוא במחזיו ס"י ק"א (צד 77), ומה שהביא בעל שבה"ל מה שהקשה ר"ת על זה, במחזיו שם נמצא הוספה והביא את דבריו ר"ת והתום יעקב ב"ר מאיר, (כ) הוא בפרדס ס"י ב', ועיין במחזיו (צד 77) שהביא זה בשם יש אומרים ע"ש, (כ"א) הוא בפרדס ס"י ב', והובא במחזיו (צד 77), גם השור או"ח ס"י פ' הביא זה בקיצור, (כ"ב) הוא בפרדס ס"י ב' ומתחיל שם ועל זה הטעם הוסיפו ראשי ישיבות, וכן הובא במחזיו (צד 78), (כ"ג) הוא בפרדס ס"י ג', (כ"ד) לא מצאתי

ה הפטורה, ויש מנהג להזכיר של ראש הרש וכן פסק רבינו שלמה זצ"ל (כה) :

[כו] (סי' פ"ב דף ל' ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל תכנת שבת מיוחד באלפא ביתא תשריק צפעים לפי שהוא נשמעת על הנאולה כו' (כו) :

[כז] (סי' פ"ג דף ל"א ע"א) מה שאומרים ליום שכולו שבת לחי העולמים, מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל האומרים לחי העולמים טועין הן, אלא ליום שכולו שבת מנוחה לחי העולמים כו' (כז) :

[כח] (סי' פ"ט דף ל"ב ע"א) וכתב רבינו שלמה זצ"ל דוקא שום ושהלים התרנו בריסוק ושחיקת מע"ש ליתן לתוכו יין והומץ וגריסין, אבל בהדרג לא סני ליה ריסוק בלחוד כו' (כח) :

[כט] (סי' ק"א דף מ"א ע"ב) מצאתי בדברי הרשב"ם זצ"ל וגם בדברי ר' נתן המכירי זצ"ל בשם רבינו שלמה זצ"ל שמותר לכנוס בספינה בשבת ולצאת חוץ לתחום ולשלשל בתוכה כו' (כט) :

[ל] (סי' ק"ג דף מ"ד ע"ב) בימי רבינו שלמה זצ"ל שאלו זה הדבר, ויש שהיו מתירין אם הנכרי קבל עליו אחריות מיתה או גניבה כו' (ל) :

[לא] (סי' קכ"ז דף מ"ח ע"ב) ואני תפלתי השעם שאנו אומרים קודם תפלת המנחה כתב רבינו שלמה זצ"ל לפי שכתב למעלה הימנו ושיחו בי יושבי שער כו' (לא) :

[לב] (שם שם) ומצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל מצינו באגדה למה נכתב מעשה בראשית בששה ימים ולא בפחות או ביותר, מכאן אתה למד אלהותו של מקום כו' (לב) :

[לג] (שם דף מ"ט ע"א) נשוב לדברי רבינו שלמה זצ"ל תפארת נדולה כו' (לג) :

[לד] (ושם שם) רבינו שלמה זצ"ל כתב רנה ביצחק לפי שמצינו באגדה כו' (לד) :

[לה] (סי' ק"ל דף נ"א ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה ז"ל אין מבדילין אלא על היין ולא על הפת ולא על המים כו' (לה) :

[לו] (סי' קל"ז דף נ"ד ע"ב) ומה שמברכין על נשילת ידיים ואין אומרים על רחיצת ידיים, פי' רבינו שלמה זצ"ל על שם הכלי שנושלן ממנו לידיים ששמו כך, הוא מחויב לכל הפחות רביעית כו' (לו) :

[לז] (סי' קמ"ג דף נ"ז ע"א) ורבינו שלמה ז"ל כתב השוטה מים בסעודה ואין לו יין כי אם מים צריך לברך על כל פעם ופעם שישתה כו' (לז) :

[לח] (שם דף נ"ז ע"ב) וכן מצאתי בדברי רבינו שלמה זצ"ל כל יינו של אדם וכל משקדו יכול לאכול על ידי שריית הפת ואינו חייב לברך בפהני ולא שהכל אם הן מים כו', וכן נמי בשנותן היין בקערה עם המלה כו' (לח) :

[לט] (סי' קנ"ז דף ס"א ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל המברך על כוס

בפרדם לפנינו, וראיתי כי הכי' בסור או"ח סי' רפ"א הביא כן בשם שבה"ל שהביא כן בשם רש"י. (כה) לא מצאתי בפרדם. (כו) כל המאמר הוא בפרדם סי' ד"ו, וכן הובא בסור או"ח סי' רפ"ו, והובא בכ"י שם בשם שבה"ל, ועיין או"ח ח"ב סי' נ"י שהביא זה ג"כ בשם רש"י. (כז) הוא בפרדם סי' ד"ו. (כח) לא מצאתי עוד, ועיין סור או"ח סי' שכ"א ובכ"י שם. (כט) לא מצאתי בפרדם לפנינו. (ל) לא מצאתי. (לא) הוא בפרדם סי' ד"ו, וכן באמור והיתר כ"י לרש"י סי' רצ"א. (לב) הוא בפרדם שם סי' ד"ו. (לג) הוא בפרדם שם. (לד) הוא בפרדם שם. (לה) הוא בפרדם סי' קי"ב. (לו) הוא בפרדם סי' ס"ז, והובא במחז"ז (צד 35) בשם רש"י, ועיין במדרש ברכות פ"ח סי' קצ"ב. (לז) הוא בפרדם סי' ע"ד, ועיין בתוס' ברכות מ"א ע"ב ד"ה א"ה, ועיין הגהות מ"מוני ה"י ברכות פ"ד, ועיין כ"י או"ח סי' קע"ד, וכן הוא במחז"ז (צד 29 וצד 39) ע"ש. (לח) הוא בפרדם סי' פ"ג. (לט) לא מצאתי לפנינו בפרדם, והבי

של ברכה צריך עיטוף שכך שנו חכמים עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה כו
ואם תאמר והלא אמר ר' יוחנן אנו אין לנו אלא ארבעה הדחה וישטפה חי ומלא.
ולא מצריך עיטוף, כבר באו חכמים האחרונים והצריכו עיטוף. ועשו מעשה דקאמר
[ברכות נ"א ע"ב] רב פסא מעטף ויחיב, רב אשי פרים סודיא על רשיה לט):

[מ] (ס"י קס"א דף ס"ד ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל כתב בפרסם שחיבר כל שהוא
מחמשת המינין ואכיל להו במעשה קדירה מברך אחריהן על המחיה ועל הכלכלה,
וחותם על הארץ ועל המחיה כו, עוד שם ומטה שכתב המורה בפרסם כו (ז):

[מא] (ס"י קס"ב דף ס"ו ע"א) אנו ברבש מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל
שמכריז עליו שהכל לפי שנשתנה האנו מכמות שהיה (ח):

[מב] (ס"י קס"ה דף מ"ו ע"ב) ומה שאנו עושין ריח שני ימים מצאתי בשם
רבינו שלמה זצ"ל לפי שיום שלשים ראוי לעולם לעשות ריח כו (ט):

[מג] (שם דף ס"ה ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל על הדשי העיבורים
שאנו עושין מלאין כו (י):

[מד] (ס"י קע"ד דף ס"ט ע"א) בשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי כו שאין מכריז
על ההלל בראש חודש כו (י"א):

[מה] (ס"י קע"ד דף ס"ט ע"ב) אין נומרין את ההלל בחנוכה מצאתי הטעם
בשם רבינו שלמה זצ"ל מתוך שהיא חלוקה בנרותיה כל יום ויום חלוק משלפניו הוי
כח שחלוק בקרבנות (י"ב):

[מו] (ס"י קע"ט דף ע"א ע"א) מנהג פשוט בידנו לקרוא שבעה בפרשת היום
ומפסיר קורא בשל ריח, אמנם רבינו [שלמה] זצ"ל כתב שקורין ו' בפרשת היום
והשביעי קורא בשל ריח כו (י"ג):

[מז] (ס"י ק"ס דף ע"א ע"א) ומה שכתוב בסדרים קרבן שבת וקרבן יום ריח
הזה כאמור, מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שאין ראוי לאומרו לפי שדברי הסופר
הוא כו (י"ד):

[מח] (ס"י קס"ה דף ע"ב ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שני בעלי בתים
היו מבית אחד והצריכם רבינו דוד הלוי זצ"ל להדליק שתי נרות זה בפתח זה וזה
בפתח זה, אבל שאר רבותינו אומרים אין צריכין בבית אחד, אלא להשתתף יחד (י"ה):

[מט] (שם דף ע"ג ע"א) מצאתי בשם רבינו [שלמה] זצ"ל היכי דקא בעי
ארלוקי נר חנוכה ונר שבת מדליק דחנוכה ברישא והדר מדליק דשבתא, דאי אדליק
דשבתא ברישא איתסר לית לאדלוקיה בחנוכה דהא קיבל שבתא עילו, וכן כתב
בהג"מ (י"ז):

[נ] (ס"י קפ"ט דף ע"ג ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל מה ראו לקרות

כסור או"ה ס"י קפ"ג הביא דברי השב"ח שכתב בשם ר' שמעון יש לתקן בשם ר' שלמה, (ז) הוא
בפרסם ס"י ע"ט, (ח) הוא בפרסם ס"י ע"ו, ובפרסם ס"י פ"ה הביא פעמים דאיתי את רבי [הוא אחד
מרבנותיו של רש"י] שהביא לפניו על השלחן אנונים ברבש לא נשתנה פרי מהותו ואין זה כישול
והאנונין עיקר, ובעיני [ר"ל בעיני רש"י] דבש הוי עיקר [ומכרך שהכל], והתוס' ברכות ל"ח ע"ב כתבו
שמכרך עליו כורא פרי העץ דאנו עיקר, ועיין בהרא"ש ברכות פ"ו ס"י פ"ו שכתב ניכ האנו עיקר
ומכריזין כורא פרי העץ, והביא ויש שרוצים לומר דהדבש עיקר ומכרך שהכל, וכן הובא בסוף או"ח
ס"י ר"ב ע"ש בבי"ו, (ט) לא מצאתי בפרסם לפנינו, (י) הוא בפרסם ס"י קי"ג כל הפסוק, (י"א) עיין
בפרסם ס"י מ"ד, אבל לא נמצא לפנינו שם כלשון שהביא השב"ח, (י"ב) הוא בפרסם ס"י קצ"ח,
(י"ג) עיין בפרסם ס"י קצ"ח, (י"ד) לא מצאתי לפנינו בפרסם, (י"ה) הוא בפרסם ס"י קצ"ט, (י"ז) הוא בפרסם

בחנוכה בנשיאים בחנוכה המזבחה, לפי שעמד משה רבינו בהר קינ יום ויחד ב" בתשרי ונתבשר מלחתי ושמחו במלאכת המשכן, ועשו אותה בזריות כו' (ג):

[נא] (סי' קי"ג דף ע"ג ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל מעשה בא לפני רבי ששכח החון וקראו ר' אנשים ב" ריח שבא בחנוכה ואמר רבי כו' (ה):

[נב] (סי' קי"ג דף ע"ד ע"א) ריח טבת שחל להיות בשבת המסרה דחנוכה אמרינן שהיא בא לפרקים, ולא אמרינן דריח שהיא תדיר, וכן כתב גם רבינו שלמה זצ"ל (ו):

[נג] (סי' קצ"ב דף ע"ד ע"ב) רבינו שלמה זצ"ל כתב בפרדס כי רבו עשה מעשה ואמר צדוק הרין בחולו של מועד כו' (ג):

[נד] (סי' קצ"ד דף ע"ו ע"א) מצינו בשם רבינו שלמה זצ"ל מעשה ואירע פורים באחר בשבת, וקידמו הקהל להתענות בחמישי בשבת, וכאה אשה אחת כו' (ד):

[נה] (סי' קצ"ה דף ע"ז ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שיש בו ספק אם עירם מוקפת חומה כו' (ה):

[נו] (סי' קצ"ה דף ע"ז ע"א) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי המבקש לצאת לדרך ורוצה לקרות המגילה ב"א ובי"ב אם יכול להוליך עמו מגילה כו' (ו):

[נז] (שם) ועוד מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל מי שבא מן הדרך לאחר זמנה לא יקראנה לא ביחוד ולא בצבור ולא יברך לא לפניו ולא לאחריה כו' (ז):

[נח] (סי' קצ"ח דף ע"ח ע"ב) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי הקורא את המגילה בצבור רשאי להפסיק בכ"מ שהוא רוצה כו' (ח):

[נט] (שם) ובהלכות מגילה שחיבר רבינו שלמה זצ"ל מצאתי מאן דקרי למגילתא מבעי לכווני דעתיה להשמיע לצבור ולהוציאן ידי חובתן (ט):

[ס] (סי' קצ"ט דף ע"ח ע"ב) בפורים שחל להיות במושיק, מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל אין אומרים ויהי נועם לאחר תפלת לחש כדרך שאר מוש כו' (ס):

[סא] (סי' ר' דף ע"ט ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל יש מקומות שאומרים אחר הברכה פיוט נאה כגון אשר הניא, ואומר ברוך מרדכי כו' (סא):

[סב] (סי' ר"ב דף ע"ט ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל במעות פורים, אין קצבה כל מה שירצה האדם ליתן יתן מפני שהוא צדקה כו' (סב):

סוף סי' ר"א. (ג) הוא בפרדס סי' קצ"ה, ועיין בתוס' שבת פ"ג ע"א ד"ה לסוף, ועיין בהרא"ש סוף פ"ג ר"ה. (ד) הוא בפרדס סי' י"ב והובא גם במחז"ק (צד 206). (ה) הוא בפרדס סי' קצ"ח. (ו) הוא בפרדס סי' ר"צ, ונראה כי הוא דברי רבינו ישעי' הראשון שהוא הביא כן בשם הפרדס, ועיין בהרא"ש מ"ק סי' פ"ז שהביא ותלמידו רש"י ז"ל כתבו בשמו שאומר על המפת צדוק הרין וקריש בחולו של מועד שאין זה הספר אלא תורה וקבלת דין שמים, וגם המור סי' ת"כ הביא י"ב זה בשם תלמידו רש"י ועיי' בב"י, גם מה שסיים בעל שבה"ל (דף ע"ה ע"א) וז"ל גם רבינו שלמה זצ"ל שהתיר בשם רבו אמר בסוף דבריו ונתנגס שלמדו מאבותיהן תורה הוא שאין להוסיף עליו ולא לרדוף בו. הוא בפרדס שם סי' ר"צ דף נ"ד סוף ע"א. (ז) הוא בפרדס סי' ר"ד, וכן הובא במחז"ק (צד 210), ויש לתקן בפרדס עפ"י מחז"ק ושבה"ל. (ח) הוא בפרדס סי' ר"ג. (ט) הוא בפרדס סי' ר"ד. (י) פרדס שם. (יא) לפנינו בפרדס בענין פורים סי' ר"ג ר"ד ור"ה לא נמצא זה. (כ) הוא בפרדס סי' ר"ד ע"ש, וכן הובא כסוד אריה סי' תר"ץ. (ק) הוא בפרדס סי' ר"ד, וצ"ל אומרינן ויהי נועם כמו שהוא לנכון בפרדס שם, וכמו שסיים גם כשבה"ל (ע"פ ע"א) ורבינו שלמה זצ"ל תורה פורים שחל להיות במושיק אומרים ויהי נועם. (קא) לא מצאתי בפרדס לפנינו, ואשר הביא השבה"ל ואומר ברוך מרדכי, הוא כירושלמי מגילה פ"ג ה"ח דף ע"ד ע"ב ונוסחת המור משונה קצת, וכן מובא ב"מ' סופרים פ"ד ה"ו, ועיין פ"ד שם שמואל פ"ו אות ב', ודווקא ל"ו, וירושלמי הגיל הובא בתוס' מגילה ז' ע"ב, ק"ל לא מצאתי לפנינו

[סג] (סי' ריה דף סי' ע"ב) מצאתי בפרדס שחיבר רבינו שלמה וצ"ל שבת שלמה היה הפסח נהגו לקרותו שבת הגדול והטעם לפי שניסן שבו יצאו ישראל ממצרים היה הפסח בחמישי בשבת כו' (ס):

[סד] (סי' ר"ז דף פ"א ע"א) ובהלכות פסח של רבינו שלמה וצ"ל מוכיח כן שכתב אור ל"ד בודקין את החמץ לאור הנר ובדבר ראשון שמוציא מברך על ביעור חמץ ומדקאמר בדבר ראשון שמוציא מברך, ש"מ שאם אינו מוציא אינו מברך, ועוד שם הביא כתב רבינו שלמה וצ"ל בה' פסח אור ל"ד בודקין את החמץ לאור הנר ובדבר ראשון שמוציא מברך על ביעור חמץ, ואח"כ הולך ומחפש לכאן ולכאן (ס):

[סה] (סי' ר"ז דף פ"א ע"ב) ורבינו שלמה וצ"ל (פ"י) [צ"ל כתב] אומר רבי שזורה שמנעילין אין צריך לחזור ולהנעילה כו' (ס):

[סו] (סי' ר"ז דף פ"ב ע"ב) ואחר ההנעלה שוטפו מיד בצונן ואין צריך להשבילן וגם להעביר החלודה אין צריך, כתב רבינו שלמה וצ"ל שאין צריך, אמנם בהנעלת כלים הלקוחים מן הגוים צריך להעביר כל חלודתן (ס):

[סז] (סי' ר"ז דף פ"ג ע"ב) וכך כתב גם המורה בפרדס בה' פסח נבי הנעלת כלים (ס):

[סח] (סי' ר"ז דף פ"ד ע"א) כה"ל פסח של רבינו שלמה וצ"ל וקדירות של חרס שנשתמש בהן לפני הפסח מדיחן יפה ומניחן עד לאחר הפסח, ושוב עושה בהן אפילו במינין ואין צריך לשובם כו' (ס):

[ס"ט] (שם דף פ"ד ע"ב) ובין ללשון רבינו שלמה וצ"ל, (ס):

[ע] [סי' ר"ז דף פ"ה ע"ב] כה"ל פסח של רבינו שלמה וצ"ל כשטוחנין חטים למצות נהנין לשלוח ישראל אחר הריחים של נכרי להיות יושב ומשמר כו' (ע):

[עא] סי' ר"יב דף פ"ו ע"ב) כה"ל פסח של רבינו שלמה וצ"ל אין לשיין שתי מדות בפסח כדי שלא תבא העיסה לידי חימוץ כו' (עא):

[עב] (שם דף פ"ו ע"א) כתב רבינו שלמה וצ"ל כה"ל פסח הרוצה להפריש חלה מן העיסה מברך להפריש תרומה ולא יאמר להפריש חלה כו' (עב):

[עג] (שם דף פ"ה ע"א) כתב רבינו שלמה וצ"ל ובשאר ימים טובים שאינן של פסח שאין לחוש בה משום חימוץ, מברך עליה מיד כיו"ט ואח"כ שורפה בימות החול, ואם נאפת העיסה ושכת ולא הפריש ממנה חלה כו' (עג):

[עד] (שם דף פ"ה ע"ב) כה"ל פסח של רבינו שלמה וצ"ל היתה לו שפחה

בפרדס, (ק) הוא בפרדס סי' י"ז, ועיין תוס' שבת פ"ז ע"ב ד"ה ואותו יום, ובטור א"ח סי' ת"ל. (ק) לא מצאתי לפנינו בפרדס, רק נמצא בה' פסח המוכא במחז"ו (צד 254) בשם רבינו שלמה ז"ל, ובמדרכי ריש פסחים הביא זה בשם הפרדס, וחסר בפרדס שלמינו וה"י בוודאי בכ"י הפרדס, (ק) כן מובא בשם רש"י במחז"ו (צד 255), וכן הובא במדרכי פסחים פ"ב סי' תקפ"א, והביא וכן הורה רש"י, ועיין בפרדס סי' קכ"ד מספר האורה, (ק) דברי השב"ח הובא בכ"י סי' תנ"א שהביא בשם רש"י, ועיין בפרדס סי' קכ"ד מספר האורה, ועיין בהרא"ש פסחים פ"ב סי' ז' אבל בפרדס בעצמו לא נמצא, (ק) לא ארע מקומו בפרדס לפנינו, (ס) הובא במחז"ו (צד 257) בהלכות פסח של רבינו שלמה ז"ל. (ט) הוא ג"כ שם, (ע) הוא בפרדס סי' קכ"ו, ובמחז"ו (צד 259) סי' י"ח, (עא) הוא בפרדס סי' ק"ל ובמחז"ו (צד 258), ונראה כי בעל שכה"ל העתיק זה מן מחז"ו, והלשון מוגמגם, והנכון כמו שזואו בפרדס, (עב) הוא בפרדס סי' קל"א, והובא במחז"ו (צד 264) ועיין בהרמב"ם ה' בכורים ה"א שמברך להפריש חלה, וע"ש בהראב"ד בשם השאילתות, (עג) הוא בפרדס סי' קל"א, ובמחז"ו סוף סי' ל"ז

נכרית שלשה בספסח מצה לצורכה בלא נטילת חרומה ובלא מדידה ונשאל לרבי ואמר כ"ו ע"ד :

[ע"ה] (ס"י ר"י דף פ"ה ע"ב) כתב רבינו שלמה זצ"ל פסח שחל להיות באחד כשבת אסור לאפות מצות בעיש כ"ו ע"ה) :

[ע"ו] (ס"י ר"י דף פ"ט ע"ב) בהל' פסח של רבינו שלמה זצ"ל, שאלו את רבי אם מותר ללוש בניצנים בספסח כ"ו ע"ו) :

[ע"ז] (ס"י ר"י דף פ"ט ע"ב) בהל' פסח של רבינו שלמה זצ"ל אין עושין מורסין לעופות בשני ימים טובים ראשונים ואחרונים של פסח, ולא בשאר ימים טובים כ"ו ע"ז) :

[ע"ח] (ס"י ר"י דף צ" ע"א) בהל' פסח של רבינו שלמה זצ"ל שאלו את רבי, ישראל ונכרי שיש להם חנור בשותפות, מהו לומר לנכרי טול אתה בשבוע של פסח ואני אטול לאחר כך ולאפות בו בשבת אחרת, ואמר רבי כך יכול לעשות כ"ו ע"ח) :

[ע"ט] (שם ש"ס) כתב רבינו שלמה זצ"ל אשה שלוותה בכר, מחברתה קודם הפסח צריכה לפורעה אחר הפסח, ואין כאן איסור משום המין שעבר עליו הפסח כ"ו ע"ט) :

[פ] (ס"י ר"י דף צ"א ע"א) בהל' פסח של רבינו שלמה זצ"ל והיטה הנמצאת בתרנגולת צלויה או מבושלת בספסח, אין שום חכם שמתירה פ) :

[פ"א] (ס"י ר"י דף צ"ב ע"א) וכתב רבינו שלמה זצ"ל במיש ליו"ט אין מברכין על הבשמים גזירה שמא יקטום, ועוד שלא אבדה נשמה יתירה של שבת פ"א) :

[פ"ב] (ס"י ר"י דף ק' ע"א) וכתב רבינו שלמה זצ"ל בהל' פסח שסידר ברין ה"י לברך עכשיו בורא מרי האדמה ועל אכילת מרור, אלא לכך מברכין על הירקות קודם ההגדה, כדי שיתמחו התניקות על אכילת ירקות קודם הסעודה כ"ו ע"ב) :

[פ"ג] (ס"י ר"י דף ק" ע"ב) כתב רבינו שלמה זצ"ל בהל' פסח שסידר פעם אחת שכח רבי ולא אכל מצה אסיקומן אחר סעודתו קודם ברכת המזון כ"ו ע"ג) :

[פ"ד] (ס"י ר"י דף ק"א ע"א) ורבינו שלמה זצ"ל כתב בהלכות הפסח שסידר שצריך לברך על הגפן על כל כוס וכוס, מ"ט כל חד וחד מצוה באנפיה נפשיה הוא פ"ד) :

[פ"ה] (ס"י ר"י דף ק"א ע"א) ומיהו למי דברי רבינו שלמה זצ"ל דאין ברכת המזון פוגמת את היין שבתוך הסעודה מברכת על הגפן כ"ו ע"ה) :

[פ"ו] (ס"י ר"י דף ק"ב ע"ב) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי שה"י נוהג ליל

(צ"ד 266), ושם בסי' ל"ב ואם נאמית העימה כ"ו, פ"ים שלמה בר יצחק, ע"ו לא מצאתי בפרדס לפנינו. ע"ה) הוא בפרדס ס"י קכ"ט, ובמחז"ו (צ"ד 260) ועיין בתשובות הגאונים שערי תשובה ס"י רצ"ד, ע"ו הוא בפרדס ס"י קכ"ט, ובמחז"ו (צ"ד 268), ע"ו) זה ליתא בפרדס, ונמצא במחז"ו ס"י כ"ז (צ"ד 262) כ"ה פסח של רבינו שלמה ז"ל, ועיין במחז"ו ס"י תרע"ט, ע"ה) הוא בפרדס ס"י קל"א, והובא במחז"ו (צ"ד 263), ע"ה) הוא בפרדס ס"י קנ"ו, והובא במחז"ו ס"י י"ז (צ"ד 259), ס) הוא בפרדס ס"י קל"ט, וכן הובא במחז"ו ס"י ס"ד (צ"ד 269), ובסי' תמים דעים ס"י פ"ה הכ"א זה בשם ס' האורה לרש"י, ועיין תשובת חכמי צרפת ס"י ז"י, פ"ה) הוא בפרדס ס"י קל"ב וס"י קל"ג, והובא במחז"ו ס"י פ"ה (צ"ד 283) ועיין חוסי' ביצה ל"ג ע"ב ד"ה כ"ו, וחוס' פסחים ק"ב ע"ב ד"ה ור"ב, פ"ה) הוא בפרדס ס"י קל"ב ובמחז"ו ס"י צ"ב (צ"ד 285) כ"ה פסח של רש"י ז"ל, פ"ה) הוא בפרדס ס"י קל"ב, ובמחז"ו (צ"ד 286), פ"ה) כן הובא במחז"ו (צ"ד 276) אבל בפרדס ליתא, רק שם ס"י קל"ז הוא שם מספר האורה ס"י מ"י, אף שלא נרשם שם מספר האורה, הוא באופן אחר ע"ש, ועיין כאלפסי' פסחים פ"ק ע"פ ובבבלי' המאור ובר"ן שם, ועיין תשובות הגאונים

ס"ב שחל להיות כמוש לברך על הנר, אע"פ שאין מבדילין עד לאחר התענית כו' פו) :
 [טו] (ס"י ריע דף קכ"ט ע"ב) כתב רבינו שלמה זצ"ל בה"ל' ציצית, רבינו ניע
 היה מתעשף בציצית ב"ס"ב פז) :

[פח] (ס"י רפ"ה דף קל"ד ע"ב) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי לומר זמן כו"ט
 שני של ר"ה, נוהגין אנו במקומינו ובכל המקומות שהעברתי בהן כו' פח) :
 [פט] (ס"י רפ"ז דף קל"ה ע"א) וכתב רבינו שלמה זצ"ל בפרדס מה שנוהגים
 לומר ודברך אמת וקיים לעד, לפי שדרשו רבותינו בפסיקתא דריה לעולם ה' נצב
 בשמים כו' פט) :

[צ] (ס"י רפ"ז דף קל"ה ע"ב) נהגו לומר בריה אבינו מלכנו ומפיש בפרדס
 רבינו שלמה זצ"ל שהיי' הנליין ובאין לאומרו בימי ריע כו' נ) :

[צא] (ס"י ר"צ דף קל"ז ע"א) ונשתלחו הדברים לרבינו שלמה ניע כו' נ"א) :
 [צב] (ס"י ש"יא דף קמ"ה ע"א) וירכ שחל להיות בשבת מפסיק סעודתו מבעוד
 יום, ואין צריך לקדש על הכוס לפי שלא קדש היום עדיין והוא צריך לפסוק מבעוד
 יום מאכילה ושתיה, כן מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל נ"ב) :

[צג] (ס"י שס"ז דף קס"ד ע"ב) וההיא דאמרינן היה הגענועין בהודו לה' תחלה
 סוף, י"מ בהודו ראשון והודו אחרון, וכן הורה רבינו שלמה זצ"ל נ"ג) :

[צד] (ס"י שע"א דף קפ"ז ע"א) ורבינו שלמה ז"ל פ"י [צ"ל כתב] יום שלישי
 של חג שהוא יום ראשון של חולו של מועד כהן קורא וביום השני כו' נ"ד) :

[צה] (הל' שמהות ס"י י"ג דף קע"ב ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל מנהג
 לומר צידוק הדין בשעת יציאת נשמה כו' נ"ה) :

[צו] (שם דף קע"ג ע"א) אע"פ שרבינו שלמה ז"ל כתב בפרדס כי רבו עשה
 מעשה ואמר צידוק הדין כהולו של מועד מפני שאין זה לא הספד ולא קינה נ"ו) :

[צז] (שם שם) גם רבינו שלמה ז"ל שהתיר בשם רבו, אמר בסוף דבריו ומנהגם
 שנהגו מאבותיהם תורה היא שאין להוסיף עליו ושואין לרדע נ"ז) :

[צח] (שם ס"י כ"ז דף קע"ז ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה ז"ל עטיפת הראש
 לאבלים כל שבעת ימים יומם וילילה כו' נ"ח) :

[צט] (ס"י ל"ה דף קע"ה ע"ב) מצאתי בשם רבינו שלמה ז"ל פעם אחת ראה רבי
 האבל עוסק בתיקון הבייתו בימי אבלו, ונמנע רבי מליכנס אצלו לנחמו, כי אמר לנו
 אפילו ע"י אחרים בביתו אסור לעשות מלאכה, ומה לי לנחמו ועבירה בידו נ"ט) :

[ק] (ס"י מ"א דף קע"ח ע"ב) וכן מצאתי בשם רבינו שלמה ז"ל שהורה ללבוש
 חלוק לבן ולרחוץ לאחר שבעת ימי אבלות כו' ק) :

פ"ה) היא בפרדס ס"י קל"ב, ועיין במחזיו (צד 277), שערי תשובה ס"י רפ"ז, פו) הוא בפרדס ס"י
 קינה ע"ש ובס"י קס"ב, פז) הוא בפרדס ס"י קס"א, פח) כל הלשון הוה נמצא במחזיו ס"י ס"ב (צד 356)
 בשם רש"י, והובא בהראש"י ר"ה פ"ד ס"י י"ד, ועיין בפרדס ס"י קס"ו, פט) לא מצאתי לפנינו בפרדס רק
 הובא כן במחזיו ס"י שכ"ח (צד 268) ומה שהביא בשם הפסיקתא, הוא בפסיקתא דר"ב פסקא מ"ג
 וע"ש מה שהעירוני בהערה מ"ב והבאתי דברי השבלי הלפ"ט, ז) כן הביא גם הבי"ט ס"י חקפ"ב בשם
 הכל בו, ועיין בהמנהיג, והובא במחזיו (צד 384) נ"א) עיין פרדס ס"י קס"ח, ועיין מחזיו (צד 360)
 נ"ב) הפרדס ס"י קס"ט, נ"ג) בפרדס לא מצאתי, רק בסוכה ל"ז ע"ב במשנה מ"י רש"י כו', וע"ש בתו"ס
 ד"ה כו"י, נ"ד) הוא בפרדס ס"י קס"ד, ועיין רש"י ט"ל לה' ע"ב, נ"ה) הוא בפרדס ס"י ר"צ ע"ש, ושם
 יש לחקן עפ"י שבה"ל, ומה שהביא בשם ר' משולם שהשיב לר' חמאי ז"ל הובא ג"כ בפרדס ס"י,
 נ"ו) הוא בפרדס ס"י ר"צ (דף נ"ד ע"א), ועיין במחזיו (צד 244) זכ"ן בחמ"י כ"י ס"י קס"ו, נ"ז) הוא
 בפרדס שם דף נ"ד ע"א, נ"ח) הוא בפרדס ס"י ר"צ דף נ"ד ע"ב, ובמחזיו (צד 243), נ"ט) ובאסור והיחר

[קא] (דף קפ"ט ע"ב) הלכות ציצית של רבינו שלמה זצ"ל. ובסוף סליקו הלכות ציצית של רבינו שלמה ז"ל (ק) :

[קב] (דף קצ"ב ע"ב) שימוש תפילין ועשייתו של רש"י ז"ל (ק) :
[קג] (ה"ל' שחיטה ס"י ב' דף קצ"ד ע"ב) ופסק רבינו שלמה זצ"ל, וכן פסק רבינו גרונאי גאון זצ"ל כמאן דאמר קולף כו' (ק) :

[קד] (שם ס"י ד' דף קצ"ה ע"א) אבל רבינו שלמה זצ"ל פסק כרי שהיטת עוף לעוף כו' (ק) :

[קה] (ה' טריפות ס"י ז' דף קצ"א ע"א) וכן רבינו שלמה זצ"ל, מכשיר (ק) :
[קו] (שם ס"י ה' דף קצ"ח ע"ב) ובשם רבינו שלמה זצ"ל מצאתי אם יש בועה בשמול' ריאה ואין חוט הריאה מקיף אותה סביב טריפה כו' (ק) :

[קז] (שם שם דף קצ"ט ע"א) ופסק רבינו שלמה זצ"ל הילכתא בהך כרבנן דמכשירי כו' (ק) :

[קח] (שם שם דף קצ"ט ע"ב) ואונה הסמוכה באומה רבינו שלמה בשם רבינו יעקב בר יקר מכשיר (קח).

[קט] (שם שם) וכתב עלה רבינו שמחה בשם רבינו שלמה שפסק בשם רבינו ששון אם בולטות כלפי חוץ בשעת נפיחה כו' (ק) :

[קי] (שם שם) אלא רבינו שלמה זצ"ל אומר שאינה מצטרפת (קי) :

[קי"א] (שם דף ר' ע"א) ורבינו שלמה זצ"ל אוסר בצלע לברו (קי"א) :

[קי"ב] (שם דף ר"ב ע"א) ורבינו שלמה זצ"ל פסק כלישנא קמא דרב ועבדינן לחומרא קי"ב) :

[קי"ג] (שם דף ר"ד ע"א) מצאתי בשם רבינו שלמה זצ"ל שלשה פריקים יש כרגל העוף כו' (קי"ג) :

[קי"ד] (שם) שאלו לפני רבינו שלמה זצ"ל על כנף עוף שנשבר כו' (קי"ד) :

ל"ך) רשימה ב' מהמקומות שהביא פי' רבינו שלמה וכוון לפירושו בשים וצינתי המקומות אנה נמצא פירושו שהביא בשמו :

[א] (ס"י ז' דף ג' ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל פירוש אלו שני מומרי' הללו את ה' מן השמים והללו אל בקדשו ז' :

[ב] (ס"י טז דף ח' ע"ב) וצריך לענות אמן בהתימת גאל ישראל, ואין כאן

כ"י ס"י קמ"ו (ק) הוא בפרדס ס"י ר"צ דף ג' ע"ב, ומחזיר (צד 245). (ק) הוא בפרדס ס"י ל"ו זל"ו, ובשבת"ל ס"ים ע"ב לשון המורה, וכ"ה לפנינו בפרדס שם סוף ה' ציצית. (ק) הוא בפרדס ס"י ל"ח ובשבת"ל ס"ים "הדרן עלך", הוא כמו שהוא בסוף הס"י בפרדס, והובא בתורתו של ראשונים שהז"ל הרב המוסלג מוה"ר היים מאיר דורוויץ ז"ל ה"א (צד 34) מן הלכות קצובות דרב יהודא גאון ז"ל, (ק) לא לא מצאתי בפרדס בה' שחיטה לרבינו שלמה ס"י ר"ו, (ק) גם זה לא מצאתי בפרדס. (ק) הוא בפרדס ס"י ר"ו ה' טריפות לרבינו שלמה ז"ל, (ק) שם שם, (ק) הוא בפרדס ס"י ר"ט, וכן הוא ברש"י חולין ס"ז ע"ב, והביא שם בשם רבינו יעקב בר יקר, ועיין במחזיר ס"י קל"ח (צד 750) הביא ואונא באומא פי' רבינו שלמה כי מעשה בא לירו והתירה לו רבינו יעקב בר יקר, (ק) לא נודע לי המקור, ולא מצאתי במחזיר הלכות טריפות ס"י תקל"ו (צד 749), ורבינו ששון שהביא הוא רבינו שלמה בר שמשון ז"ל אשר היה הוהם עצמו ששון, (עיין לעיל ס"י ל"ד ר' שלמה בר שמשון), (ק) הובא במחזיר ס"י תקל"ו (צד 750) ע"ש, (ק) לא מצאתי, (קי"ג) ליתא בפרדס, (קי"ד) ליתא לפנינו בפרדס :

(ח) הוא במרש"י שבת ק"ח ע"ב ד"ה פסוקי, ומה שהביא השבת"ל מצאתי בשו"ט אמר ר' יומי

משום העונה אמן אחר ברכתו דכל סוף ברכות צריך לענות אחריהן אמן. כך פירש רבינו שלמה זצ"ל בברכות. (ג):

[ג] (ס"י כ" דף י" ע"ב) ואם כרבינו שלמה זצ"ל יתחיל וישתוק ומה בכך, אלא ודאי שתיתקו היא כהפסקה (ו):

[ד] (ס"י כ"ה דף י"ג ע"ב) שלא כפי רבינו שלמה זצ"ל שפי" אחת ארוכה אמת ואמונה, ואחת קצרה השכיבנו (ז):

[ה] (שם) ולא כפי רבינו שלמה זצ"ל דמוקים ליה אמת ואמונה והשכיבנו (ה):

[ו] (ס"י ל"א דף ט"ז ע"א) וההיא דפרק הניזקין מהו לקרוא בהומשין. פי' רבינו שלמה זצ"ל שהן עשוין כהלכתן בגליון (ו):

[ז] (ס"י ל"ד דף ט"ז ע"ב) אם אין שם כהן נתפרדה ההבילה. פי' רבינו שלמה זצ"ל איבד הלוי את זכותו בשביל חבילתו הנפרדת ואינו קורא כלל (ז):

[ח] (ס"י ל"ו דף י"ה ע"א) אבל מסדר הוא ראשי פרשיות. ופי' רבינו שלמה זצ"ל מסדר ראשי פרשיות ומריצן בפיו כו' (ח):

[ט] (ס"י נ" דף כ"א ע"א) ובמס' ברכות פי' אמת ויציב של שחרית בלה של חסד כו', וברכת אמת ואמונה מרבר בה אף על העתידות כו' (ט):

[י] (ס"י נ"ז דף נ"ג ע"א) אמר אכ"י סיפא אתאן למשבע. ופי' רבינו שלמה זצ"ל סיפא אתאן למשבע דלאו בר טלטול הוא אבל אבן שהוקצה לכך ראוי לטלטל (י):

[יא] (ס"י נ"ט דף כ"ד ע"א) הואיל והתפללו התפללו. ופי' רבינו שלמה זצ"ל הואיל והתפללו התפללו ולא הציינם להתפלל משתחשך (יא):

[יב] (ס"י נ"ט דף כ"ד ע"א) אע"פ שבפרק בכל מערבין פי' רבינו שלמה זצ"ל מי בדתה. פעם אחת נתקשרו שמים בענים כו' (יב):

[יג] (ס"י ע"ג דף כ"ז ע"ב) המקדש ושעם מרא לונמיו יצא. הא דבעינן שיטעם מלא לונמיו דוקא דלא טעמי שאר המסובין. אבל אם טעם אחרניא לית לה בה כו' וסיים כך פי' רבינו שלמה זצ"ל (יג):

[יד] (ס"י ע"ח דף כ"ט ע"א) וכן פי' רבינו שלמה זצ"ל בפרק הקורא את המנילה עומד ויושב שהתנונם אינו אלא להשמיע לנשים ולעמי הארץ שאינן מזכירין לשון הקודש (יד):

[טו] (ס"י צ"ד דף ל"ד ע"א) פתח בנחמה וסיים בנחמה. פי' רבינו שלמה זצ"ל אינו צריך לא להתחיל ולא לסיים בשל שבת אלא מתחיל בנחמה כו' (טו):

[טז] (ס"י צ"ז דף ל"ד ע"ב) פי' רבינו שלמה זצ"ל אם הקיפו אלו ומחיצה ממסקת ביניהן ויש שם פתח. אינן צריכין לערב אבל בעירוני תחומין חייבין (טז):

[יז] (ס"י צ"ח דף ל"ה ע"ב) רבינו שלמה זצ"ל כתב שצריך להשכיר כל עיש מן הנכרי הדר בחצר כו' (יז):

כו' צ"ל וכן מצאתי בשבת. ט) הוא ברש"י ברכות מ"ה ע"ב ד"ה הא בבונה. ג) הוא ברש"י סוכה ל"ד ע"ב ד"ה הוא אומר. ד) הוא ברש"י ברכות י"א ע"א ד"ה אחת. ה) הוא ברש"י שם שם. ו) הוא בגיטין ס"י ע"א. ז) הוא ברש"י, נוסף נ"ט ע"ב. ח) הוא ברש"י שבת י"ב ע"ב. ט) הוא ברש"י ברכות י"ב ע"א ד"ה שנאמר ועיין בתוס' שם ד"ה להגיד, והפור או"ח ס"י ס"ו הביא וה"ג אבל לא בשם רש"י. י) הוא ברש"י שבת מ"ה ע"ב. י"א) הוא ברש"י ברכות כ"ז ע"ב. י"ב) הוא ברש"י עירובין ס"י ע"ב ד"ה מי בדתה. י"ג) העירוני שם בשביל בכ"י ב"י מן שבה"ל איתא רבינו שמואל ובאמת יש לתקן כן, כי כן כתב הרשב"ם פסחים ק"ו ע"א ד"ה ומעם. י"ד) הוא במגילה כ"ה ע"א ד"ה ומעלה. ט"ו) ברכות מ"ה ע"ב ד"ה ובשבת, ט"ז) הוא עירובין י"ז ע"א ד"ה ומלעבר. י"ז) עיין ברש"י עירובין ס"ב ע"א ד"ה

- [יא] (סי) ציט דף ליו ע"א) כדפי רבינו שלמה וציל ואפילו לקחו חביות של יין בשותפות בו יח):
- [יב] (סי) קי דה ליו ע"א) כדפי רבינו שלמה וציל אומר לו רשותי מכושלין לך בו יט):
- [יג] (סי) קיה דף ליה ע"א) ורבינו שלמה פי מרדעה בשמיל. כ):
- [יד] (סי) קיו דף ליה ע"א) גומי האף פי רבינו שלמה וציל דמותרין רמהודקין היטב כה):
- [טו] (סי) קיו דף ליה ע"ב) ורבינו שלמה וציל הביא מכאן ראיה לאסור בו תרי המיני קאמרת פי רבינו שלמה וציל שני פירושים אחד להיתר ואחד לאסור כג):
- [טז] (סי) קיו דף ליש ע"א) כפי רבינו שלמה וציל דלאו משום אוהל נקט ליה בו כג):
- [יז] (סי) קי"א דף מיא ע"א) פי רבינו שלמה וציל בשמעתא נתנו באילן המיתין לה התם דעיי שלוחו קאמר כד):
- [יח] (שם) כדפירש רבינו שלמה וציל בו כה):
- [יט] (כו) ופי רבינו שלמה וציל סתם ספינה למעלה מעשרה היא מהלכת בו טו):
- [כ] (סי) קי"א דף מיב ע"ב) שרא ליה רבא לבני מוכרתא. ופי רבינו שלמה וציל כדו אמות דמיא כדתנן במתניתן בו כז):
- [כא] (סי) קי"ב דף מינ ע"ב) וכן כתב רבינו שלמה וציל בפ' אין צדין דרבר הנעשה לצורך ישראל, אסור לכל ישראל כח):
- [כב] (סי) קי"ג דף מזו ע"א) מעכירין מעל השלחן עצמות וקליפין, רבינו שלמה וציל פי קליפין קליפי אנוזים כט):
- [כג] (סי) קי"ד דף מ"ח ע"א) הצד פ"עוש בשבת ר' אליעזר מחייב חטאת, ופי רבינו שלמה וציל הצד פ"עוש ממקום שאינו ניצוב ועומד בו ל) [לא] (סי) קכ"ט דף נ' ע"ב) ופי רבינו שלמה וציל המבדיל בין קודש לחול להכירא בעלמא ללות את המלך בו לה):
- [לב] (סי) קל"ט דף נ"ה ע"א) שנים שאכלו מצוה לחלק, פי רבינו שלמה וציל בין בהמוציא בין ברכת המזון לג):
- [לג] (סי) קמ"ד דף נ"ו ע"ב) שינוי יין אין צריך לברך, רבינו שלמה וציל פי כגון ששתה יין והביאו לפניו עוד יין טוב מן הראשון לג):
- [לד] (סי) קמ"ז דף נ"ח ע"א) דברים הבאים לאחר הסעודה שלא מהמת סעודה, פי דברים הרגילין לבוא לאחר סעודה כגון פירות כו, זה פי רבינו שלמה וציל לז):

אלא. יח) הוא ברש"י עירובין ע"א ע"א ד"ה שהיה יט) הוא ברש"י ע"ו פ"ד ע"ב ד"ה ביצה. כ) הוא בשבת ניב ע"ב במשנה. חא) הוא בפירש"י שבת ניס ע"ב ד"ה נזמי האף וע"ש בתוס'. כג) הוא בשבת שם ד"ה תרי. כד) הוא בשבת קלי"ח ע"ב ד"ה אלא. כה) הוא ברש"י עירובין ל"ג ע"ב ד"ה סתיב. כו) הוא בעירובין מיא ע"ב. כז) הוא ברש"י עירובין מ"ג ע"א ד"ה סתם. כח) הוא ברש"י שם מ"ז ע"ב ד"ה כדו אמות דמיא. כט) הוא ברש"י ביצה כ"ה ע"א ד"ה כט) שבת קמ"ג ע"א. ל) שבת ק"ז ע"ב ד"ה הצד. לה) הוא בפירש"י שבת ק"ג ע"ב. לו) הוא ברש"י ברכות מ"ה ע"ב ד"ה מצוה לחלק לג) הוא בפירש"י ברכות ניס ע"ב ד"ה שינוי יין. וצ"ש בתוס' ד"ה הטוב. לד) הוא בפירש"י

- [לה] (סי' קמ"ה דף נ"ח ע"א) ברכת המזון לא פטרה אלא פת אבל יין לא.
וצריך לברך על הגפן, וכן כתב רבינו שלמה זצ"ל (ל):
- [לז] (סי' קנ"ג דף נ"ט ע"א) פ"י רבינו שלמה זצ"ל אם נמרו השנים סעודתן ורוצין
לזמן, דרך ארץ היא שיהא היהודי מפסיק את סעודו עד שיזמנו עליו עד הון כו' (ל):
- [לז] (שם) גם פ"י רבינו שלמה זצ"ל מוכיח כן (ל):
- [לח] (סי' קנ"ב דף נ"ט ע"ב) וכן סברא רבנו שלמה זצ"ל שיש חילוק בין
שלשה לעשרה, דבשלשה אין קצן מצטרף אבל בעשרה קצן מצטרף (ל):
- [לט] (סי' קנ"ד דף ס' ע"ב) פ"י רבינו שלמה זצ"ל דאע"ג דכתיב דגן שיעורא
דרבנן כו' (ל):
- [מ] (סי' קנ"ו דף ס"א ע"א) עשרה דברים נאמרו בכוס של ברכה ואחת מהן
הי, פ"י רבינו שלמה זצ"ל שמוזנו כמים לאחר שנותנו בכוס הי כו' (ז):
- [מא] (סי' קנ"ט דף ס"ג ע"ב) וכן כתב רבינו שלמה זצ"ל (מ):
- [מב] (שם שם) וכן כתב רבינו שלמה זצ"ל (נ):
- [מג] (סי' קס"א דף ס"ה ע"א) גם המורה פ"י בכיצד מכריזין רב התיב בריח
כו' (נג):
- [מד] (שם שם) כמו שפ"י רבינו שלמה זצ"ל (נד):
- [מה] (סי' קס"ד דף ס"ז ע"א) ורבינו שלמה פ"י שבולת נרד הלי' אשפינא
בלעו (נה):
- [מו] (סי' קס"ז דף ס' ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל פ"י פועלי אמת כלומר שאין
משנן את תפקידן (נו):
- [מז] (סי' קע"א דף ס"ח ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל פ"י בצבור אין מחזירין אותן
משום דשמע משליחה דצבורא ואיכא קצת הוכחה (נז):
- [מח] (סי' קפ"ד דף ע"א ע"ב) פ"י רבינו שלמה זצ"ל לא שאפסידם במלאכה
שלא נקבעו אלא לקרות הלל ולומר על הנסים בהוראה (נח):
- [מט] (סי' קפ"ה דף ע"ב ע"א) רבינו שלמה זצ"ל פ"י מניחה מכתובין משום
פרסומא ניסא ולא ברשות הרבים אלא בפתיחן שבחיהן כו' (נט):
- [נ] (שם שם) הרואה צריך לברך, פ"י רבינו שלמה זצ"ל בשם רבו רבינו יצחק
בר' יהודה זצ"ל כגון שאין בדעתו להרליק בביתו כו' (נ):
- [נא] (שם שם) תיר מצות הנוכה נר איש וביתו, פ"י רבינו שלמה זצ"ל נר
אהד לכל לילה לאיש ולכל בני ביתו כו' (נא):
- [נב] (סי' קצ"ה דף ע"ז ע"ב) פ"י רבינו שלמה זצ"ל לא שנו דבן כרך שהלך
לעיר ועתיד לחזור במקומו קורא במקומו כו' (נב):

ברכות ס"א ע"ב. (ל) הוא ברש"י ברכות נ"ט ע"ב. (ז) הוא ברש"י ברכות ע"ה ע"ב
ד"ה אחר. (ז) הוא בברכות ס"ז ע"ב וע"ש בחוס' ד"ה ער. (לח) עינו ברכות ס"ח ע"א ובחוס'
ד"ה תשעה, ועיין בהרא"ש שם. (לט) הוא ברש"י ברכות מ"ה ע"א ד"ה ער, וע"י בחוס' שם מ"ט ע"ב
ד"ה רבי אומר. (נ) הוא ברש"י ברכות נ"א ע"א ד"ה ח"י והובא בפור או"ח ס"י קפ"ג. (נח) עיין ברש"י
ברכות ס"א ע"ב ד"ה פת, ועיין בפרד"ס ס"י ע"א. (מ) עיין ברכות ל"ז ע"א, ובהרא"ש שם פ"ז ס"י ח"י,
ובפור או"ח ס"י ר"ח, ועיין בפרד"ס ס"י פ"י. (נג) הוא ברש"י ברכות מ"ד ע"א ד"ה רב התיב. (נד) הוא
ברש"י ברכות שם. (נה) הוא בפורש"י ברייתו ו' ע"א. (נו) הוא בפורש"י סנהדרין מ"ב ע"א ד"ה פועלי
צדק. (נז) הוא בפורש"י ברכות ל' ע"ב ד"ה בצבור שנו, ועיין סור או"ח ס"י קפ"ו. (נח) הוא בפורש"י
שבת כ"א ע"ב ד"ה היג. (נט) הוא בפורש"י שבת כ"א ע"ב ד"ה מכתובין. (נ) הוא בפורש"י שבת כ"ג
ע"א ד"ה הרואה. (נא) הוא ברש"י שבת כ"א ע"ב ד"ה נר. (נב) הוא ברש"י מנלה י"ט ע"א ד"ה ליט.

מבוא

- [ננ] (שם שם) פ"י רבינו שלמה וציל בזמנה ב"ד כ"ו (נ):
 [נד] (ס"י קציה דף ע"ז ע"א) מהקה רבינו שלמה וציל פ"י שנעשה ממי עשבים (ד):
- [נה] (ס"י קצ"ז דף ע"ז ע"ב) ורבינו שלמה וציל פ"י שיהא מראש התפר עד חפירת הנ"ד השני כ"ו נה:
- [נו] (ס"י ר"א דף ע"ט ע"ב) מלפני מעודתיהו להרדי, רבינו שלמה וציל פ"י זה אוכל בפורים של שנה זו, וזה אוכל עם זה בפורים של שנה אחרת (ו):
- [נז] (ס"י ר"ב דף ע"ט ע"ב) ורבינו שלמה וציל פ"י מנבית פורים לפורים מעות שנובין הנבאין מבני העיר לחלק לעניים לסעודת פורים יתנום כולם לעניים לפורים ואין מוקדקין בדבר לומר דיים בפחות והמותר ימול בכים של צדקה (ו):
- [נח] (ס"י ר"ג דף פ' ע"א) ושיוין בהספד ובתענית שאסורין בזה ובוה, ורבינו שלמה וציל פ"י אסורין בזה ובוה יום י"ד וט"ז שבשניהן (ח):
- [נט] (ס"י ר"ד דף פ"ה ע"ב) פ"י רבינו שלמה וציל מפני שבימות הנשמים החמה מהלכת בשיפולי הרקיע וכל העולם כולו צונן כ"ו (ט):
- [ס] (שם דף פ"ו ע"א) ורבינו שלמה וציל פירוש מים הגרופין מן המולאר דוד נחשת גדול תלוי על האש (ס):
- [סא] (שם שם) ורבינו שלמה וציל פ"י עברה ולשה אסורה משום קנסא כ"ו (סא):
- [סב] (ס"י ר"ד דף פ"ט ע"א) ומי פירות אין מחמיצין, רבינו שלמה וציל פ"י דחמץ גמור לא הוי אבל נוקשה הוי (סג):
- [סג] (ס"י ר"ז דף צ' ע"ב) וכן פסק רבינו שלמה וציל דחמץ בססח ק"ל בין במינו בין שלא במינו אסור בזמנו במשהו כ"ו (סג):
- [סד] (ס"י ר"ח דף צ"ב ע"ב) שמא יקדים קנה לושט אהסיבה ימין נמי קאי, ולא אפרקדין בלחוד, וכן פ"י רבינו שלמה וציל (סד):
- [סה] (שם שם) פ"י רבינו שלמה וציל חורת לטונה כ"ו (סה):
- [סו] (ס"י ר"ח דף ק' ע"א) רבינו שלמה וציל פ"י מניח שלימה בתוך הפרוסה כ"ו (סו):
- [סז] (ס"י ר"ב דף ק"ב ע"ב) והמבזה את המועדות, פ"י רבינו שלמה וציל שעושה בהן מלאכה ושנהג בהן מנהג חול כ"ו (סז):
- [סח] (ס"י ר"ב דף ק"ג ע"ב) קיבוותא דרשי, פ"י רבינו שלמה וציל כמין נגר בכותל לסגור בחולו של מועד כ"ו (סח):
- [סט] (ס"י ר"ב דף ק"ד ע"א) ורבינו שלמה וציל פ"י כנון פירות שמתליעין ופ"ינמיא שזמנה עובר כ"ו (סט):

(נ) הוא בפירש"י מנלה ה"י ע"א. (נד) הוא בפירש"י. מנלה י"ט ע"א. (נה) הוא בפירש"י מנלה י"ט ע"א ר"ה שיהו. (נו) הוא ברש"י מנלה ו' ע"ב. (נז) הוא בפירש"י בי"ט ע"ב ע"ב ד"ה מנלה. (נח) הוא בפירש"י מנלה ו' ע"ב. (נט) הוא בפירש"י פסחים מ"ב ע"א ד"ה שלית וכן הובא בן במחורו פ"י י"ד (צד 258) פ' בפירש"י פסחים מ"ב ע"א ד"ה הגרופים. (ס) שם שם. (סג) הוא בפירש"י פסחים ל"ז ע"א ד"ה אין לשון. (סד) הוא בפירש"י פסחים ל"ז ע"א ד"ה אמר רבא. וע"ש בתוס' ובתוס' הולין צ"ז ע"א ד"ה אמר רבא. (סז) צ"ל כמו שפ"י רבינו שלמה וציל, והוא בפסחים ק"ד ע"א ד"ה שמא יקדים וכתב אפרקדין קאי כ"ו. וע"ש ברשב"ם שהביא פ"י רש"י והוא מפרש דאסיבה ימין קאי. (סה) הוא בפירש"י פסחים ל"ט ע"א. (סו) עיין רש"י ברכות ל"ט ע"ב ובתוס' פסחים קפ"ו ע"א ד"ה מוז דרכו, וכאשר הביא השבתייל הוא במחורו (צד 279), וכבר צ"ל רבינו שלמה וציל כתב. (סז) הוא אבות פ"ג מ"ג. (סח) לפנינו ברש"י מ"ק י"א ע"א לא מפרש בן. (סט) עיין רש"י מ"ק ו' ע"ב שמפרש באופן אחר. (ט) הוא ערובין

- [ע] [סי' רמזו דף ק"י ע"א] וכן פסק רבינו שלמה זצ"ל במס' עירובין דאנן קיימא לן בקביעה דיראה ויזיש ראשון עיקר ע':
- [עא] [שם שם] בפרק כמה מדליקין גבי נר הנוכה ופי' רבינו שלמה זצ"ל נס כל יומא איתיה שהרי כל יום ויום הדליקו מן הפך כו' עה):
- [עב] [סי' רמ"ב דף קי"ב ע"א] וכן פי' רבינו שלמה זצ"ל עג):
- [עג] [סי' רמ"ג דף קי"ב ע"ב] וכן משמע מפירוש רבינו שלמה זצ"ל במ"ק דאמרין התם ר' הונא בריה ברי' יהושע הכל מודים כשהל' שלישי שלו להיות בערב הרגל כו' עג):
- [עד] [סי' רמ"ז דף קיד ע"א] הכי גרים רבינו שלמה זצ"ל עה):
- [עה] [שם שם] פי' רבינו שלמה זצ"ל כתנא דידן כו' עה):
- [עו] [שם דף קיד ע"ב] פי' רבינו שלמה זצ"ל שנסארו בלא מתכוין כו' עו):
- [עז] [שם דף קמ"ז ע"א] פושע את לכולי עלמא שרי ולך אסור ופי' רבינו שלמה זצ"ל שאין דעתו לא על הפושעים ולא על המזידים שאין חרדים לדברי חכמים עו):
- [עה] [שם דף קמ"ז ע"ב] ופי' רבינו שלמה זצ"ל מניח את ההביות משלו אם ירצה. כו' עה):
- [עט] [סי' רמ"ז דף קמ"ז ע"א] פי' רבינו שלמה זצ"ל נכרי שהביא דורון לישראל ביו"ט ראשון כו' עט):
- [פ] [שם שם] ורבינו שלמה זצ"ל פי' לערב מוצאי יו"ט ראשון קאמר כו' פ):
- [פא] [שם דף קמ"ז ע"ב] כתב עלה רבינו שלמה זצ"ל לא שמעתי טעם מקובל ברבר כו' פא):
- [פב] [שם ה' קי"ו ע"א] ופי' רבינו שלמה זצ"ל דרי' יומי סבר כרי' שמעון ופטר לה משום מלאכה שאינה צריכה לגופה כו' פב):
- [פג] [סי' רמ"ה דף קי"ט ע"א] ורבינו שלמה זצ"ל כתב בפ' המביא כרי' יין, חזרא רב נחמן אסר, ורב ששת שרי כו' פג):
- [פד] [שם דף ק"ב ע"א] שוהמין מן הנגרון ביו"ט, פי' רבינו שלמה זצ"ל דהיינו ביבדין אבל לא מן הרשחות כו' פד):
- [פה] [סי' רנ"א דף קכ"ב ע"א] פי' רבינו שלמה זצ"ל דלא כרי' יהודה כו' פה):
- [פז] [סי' רנ"ג דף קכ"ג ע"ב] ורבינו שלמה זצ"ל פי' בברוי, בחתיכות קמניות פז):
- [פח] [סי' רנ"ה דף קכ"ד ע"ב] ובלבד שלא יזכיר לו סכום מנין, רבינו שלמה זצ"ל פי' סכום מקח דמים פז):

ליט ע"ב ד"ה פסק, עה) הוא בפירש"י שבת כ"ג ע"א ד"ה כל יומי איתיה. עט) ביצה י"ב ע"א ד"ה לא. עג) מ"ק י"ב ע"ג ד"ה שאסור וע"ש בחומס. עה) הוא בביצה ס"ו ע"ב. עה) הוא בפירש"י ביצה י"ז ע"ב ד"ה כתנא דידן. עו) הוא בביצה ס"ו ע"א ד"ה שבשולי קדרה. עז) הוא ברש"י בביצה מ"ו ע"ב ד"ה לדורדך אסור. עח) הוא ברש"י עירובין ע"ט ע"ב. עט) הוא ברש"י ביצה כ"ד ע"ב. פ) הוא ברש"י שם וע"ש בחומס ד"ה ולערב, פה) הוא ברש"י ביצה כ"ה ע"א ד"ה חוק. פג) הוא ברש"י שבת ל"י ע"א. פג) הוא ברש"י ביצה ל"ג ע"א. פד) הוא ברש"י ביצה כ"ד ע"ב. פה) הוא בפירש"י ביצה כ"ה ע"א. פי) הוא בפ"י רש"י שבת ק"י"ג ע"א ד"ה דשקיל. פז) הוא ברש"י ביצה כ"ט ע"ב ד"ה סכום מקח. ובשבה"ל שם ובלבד שלא יזכיר לו סכום מקח. צ"ל סכום מדה. ובדבריו ר' שמעון בן אלעזר ובלבד שלא יזכיר לו סכום מנין. צ"ל סכום מקח. ועיין בחומס' שפ' ד"ה שלא שהביאו בשם ר"ת גרים סכום מנין ע"ש. ועיין בהראש"ש שם פי' י"ז שהביא והרב אלפס ז"ל גרים במילתיה דתיק' מקח ובמילתא דרי'

- [פח] (פי' ריס דף קכיה ע"ב) תני ר' הייא חותכה באור כפי שתי נרות. פי' רבינו שלמה זצ"ל כגון שצריך לשותיהן פח):
- [פח] (שם שם) רבינו שלמה זצ"ל פי' עדוי חשיכה פח):
- [צ] (פי' רע"ז דף קלי"א ע"א) כתב רבינו שלמה זצ"ל בפרק כמה מדליקין בשם הגאונים כו' ט):
- [צא] (פי' רע"ט דף קל"ב ע"א) רבינו שלמה זצ"ל פי' עד רביעית הלוג טז):
- [צב] (פי' רפ"ב דף קל"ג ע"ב) דאמרינן בסנהדרין בפרק נגמר הרין לעולם יבקש אדם שיהו הכל מעיזין את כחו מלמטה. ופי' רבינו שלמה זצ"ל שייסייעוהו מלאכי השרת לבקש רחמים כו' טז):
- [צג] (פי' רפ"ג דף קל"ג ע"ב) במס' ברכות פ"ק אמר אב"י השתא דאמרת סימנא מילתא פי' כו' ופי' רבינו שלמה זצ"ל כו' טז):
- [צד] (פי' רפ"ד דף קל"ד ע"ב) בסוף מס' ריה פי' רבינו שלמה זצ"ל אינמי משום דנפשי קראי כו' טז):
- [צה] (שם דף קל"ד ע"א) ורבינו שלמה פי' להא רבב בקראי דמוספין לה):
- [צו] (פי' רפ"ה דף קל"ה ע"ב) אם מעכב את התקיעה פסול. פי' רבינו שלמה זצ"ל אם היה מעכב את התקיעה קודם שנתחם כו' טז).
- [צז] (פי' רפ"ז דף קל"ז ע"ב) ורבינו שלמה גריס איפכא משום שבות מגלא שאין מנהג לחתוך בו כו' טז).
- [צח] (פי' רפ"ח דף ק"מ ע"א) ורבינו שלמה זצ"ל בפירושו כתב אי בויין ותקע לי להוציאני ידי חובתי טז).
- [צט] (פי' רפ"ט דף ק"מ ע"ב) פי' רבינו שלמה זצ"ל שמע ט' תקיעות מתשעה בני אדם כאחד לא יצא כו' טז).
- [ק] (פי' ש"א דף קמ"ב ע"א) כמו שפי' רבינו שלמה זצ"ל תקיעות אין מעכבות זו את זו כו' ק).
- [קא] (שם שם) וכן פי' רבינו שלמה זצ"ל תקיעות וברכות דעלמא כו' קא).
- [קב] (פי' ש"ב דף קמ"ג ע"ב) ורבינו שלמה זצ"ל פי' שמצינו כיוצא בזה ויעש את המסגרות המכונות ופתרונו מסגרות המכונות קב).
- [קג] (פי' ש"ג דף קמ"ד ע"א) אמר רב הני בר זיבא אמר רב כדרך שהולקין כאן כך הולקין בבית הכנסת. ופי' רבינו שלמה זצ"ל שירת האזינו הולקין אותה לששה חלקים כו' קג).
- [קד] (פי' ש"ד דף קמ"ד ע"א) כל האוכל ושותה בתשיעי כאילו התענה תשיעי ועשירי, רבינו שלמה זצ"ל פי' היק הכינו עצמכם בתשעה לעינוי המהרת והרי היא בעיני כעינוי היום קד).

שמעון מנין כמו שהביא השב"ח"ל. פח) הוא בפירשי' ביצה ל"ב ע"ב ד"ה כפי שתי נרות ע"ש. ועיין בהרא"ש ביצה פ"ד סי' ו'. פט) הוא בפירשי' ביצה ל"ב ע"ב ד"ה לעדוין. ל) הוא בפירשי' שבת פ"ד ע"א ד"ה ערבית. לא) הוא בפירשי' ברכות י"ד ע"א ד"ה רביעית. לט) הוא בסנהדרין ע"ד ע"ב. לז) הוא בהוריות י"ב ע"א. לו) הוא בפירשי' ר"ה ל"ה ע"א ד"ה אלא. לה) הוא בריה שם: לו) הוא בריה כ"ז ע"א. לז) הוא בריה ל"ג ע"ב. למ) הוא בריה כ"ס ע"א. לט) הוא בריה ל"ד ע"ב. ק) בריה ל"ד ע"ב לא מצאתי כן ברשי. ובשב"ח"ל שם בהערה הערותי כי בכ"ז ב"ן שבה"ל הגי' כמו שפי' רבינו גרשום. קא) הוא בריה ל"ד ע"ב ד"ה תקיעות. קב) הוא בברכות י"ב ע"ב. קג) הוא בריה ל"א ע"א. קד) הוא ביומא פ"א ע"ב. קה) הוא ביומא פ"ח ע"א. קו) הוא בסוכה י"ב ע"א.

[קה] (פי' יטמו דף קמיו עיב) תיר הרוואה קרו ביויב כו'. ורבינו שלמה וציל פי' מערב יויב יהוק וישפושף שאם יראה קרי כלילה יהא ראוי לטכול למהר קס).

[קי] (פי' שכיר דף קני עיב) וכתב רבינו שלמה וציל כיון דילפינן טעמא מנרנך ומיקבך לא סככינן לאכשורי לכך בעזרות כו' קו).

[קיז] (פי' שניה דף קניא עיא) אמר רב פפא בשהבטן, פי' רבינו שלמה וציל שהשפיל ענפי האילן למטה עם הסכך כו' קז).

[קח] (פי' שכיר דף קניא עיא) הנן התם הבילי קש כו' וההוטט בנדיש כו', כן פי' רבינו שלמה וציל קח).

[קט] (פי' שכיר דף קניב עיא) היתה גבוה מעשרים אמה וכנה בה איצטבא כו', פי' רבינו שלמה וציל כו' קט).

[קי] (פי' שיל דף קניב עיב) אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כוזא מלעיל כאסתירא מלמטה, רבינו שלמה וציל פי' כשהנקב רחב כשיעור זוו כו' קי).

[קיא] (פי' שליא דף קנינ עיא) כגון שפתה הוציא צלתה מרובה מחמתה כו', פי' רבינו שלמה וציל ונכון דקיימו תרווייהו בתוך עשרים כו' קיא).

[קיב] (שם) רבינו שלמה וציל פי' בדקיימא עליונה בתוך עשרים קיב).

[קיג] (פי' שליא דף קנינ עיב) יש מוכיחין מפ' רבינו שלמה וציל שהעושה סוכתו בתוך ביתו אין צריך לסלק מן הגג אוהן נסרים כו' קיג).

[קיד] (שם) פי' רבינו שלמה וציל סתם תקרה בנסרים שיש בהן איבעה טפהים קיד).

[קטו] (פי' שליב דף קניד עיא) רבינו שלמה וציל מפני הגשר שלא יהא עלין וקוטנין נושרין על שלהנו קטו).

[קטז] (פי' שליו דף קניד עיב) בצורת פתח, פי' רבינו שלמה וציל דאשתים כהלכתן ושלישית אפי' טפה קאי כו' קטז).

[קיז] (שם דף קניד עיא) אמר רב סיבך על גבי מכוי שיש לו להי כשר, פי' רבינו שלמה וציל סיבך על גבי מכוי מפולש שיש לו להי כו' קיז).

[קיח] (פי' שליו דף קניד עיא) סוכה ישנה כל שעשאה קודם להג שלשים יום, פי' רבינו שלמה וציל שעשאה סתם ולא פירש שהיא לשם הגג כו' קיח).

[קיט] (פי' שליו דף קניד עיב) סוכה נוולה כו', פי' רבינו שלמה וציל כו' קיט).

[קכ] (פי' יעניא דף קניח עיב) איר פפא דעביד ככהננק, פי' רבינו שלמה וציל הא דתניא סרוק פסול כו' קכ).

[קכא] (שם שם) פי' רבינו שלמה וציל דעביד כי חופיא הוא שמנכרין בה את הבית כו' קכא).

[קכב] (שם דף קניש עיא) נהלקה התיומה, פי' רבינו שלמה וציל שני עלין העלוזים האמצעים ששם השררה כלה כו' קכב).

קז) הוא ברשי' סוכה פי' עיב דיה בשחמון. קח) הוא בסוכה פיו עיא. קט) הוא בסוכה ד' עיא. קי) הוא בסוכה כ"ב עיב. קיא) הוא בסוכה י' עיא. קיב) הוא בסוכה ט' עיב דיה מאי עיש. קיג) הוא בסוכה פיו עיא. קיד) הוא בבנינה י' עיא. קטז) הוא בסוכה ז' עיא וברשי' שם דיה וצריגה. קיז) הוא בסוכה ז' עיא דיה סיבך. קיח) הוא בסוכה פי' עיא. קיט) הוא בסוכה ל"א עיא ברשי' דיה אבל. קכ) הוא בסוכה ל"ב עיא דיה אמר. קכא) סוכה ל"ב עיא ברשי' דיה כי חופיא. קכב) הוא

מבוא

[קבנ] (ס"י שני דף קניט ע"ב) תיר יבשו רוב עליו ונשתיירו בו שלשה בדי עלין להין כשר, פ"י רבינו שלמה זצ"ל שלשה בדין כ"ו (קכ).

[קכד] (ס"י שני דף קניט ע"ב) שנו חכמים או שהיו ענביו מרובין מעליו פסולין, בפירושי רבינו שלמה ה"ג אמר רב הסדא דבר זה רבינו הגדול אמרו המקום יהיה בעזרו כ"ו קכד.

[קכה] (ס"י שניה דף קיס ע"א) אמר להו שמואל להנהו דמוכני אסא כ"ו, ופ"י רבינו שלמה דל מכרו בשוה ואל תעלו על דמיהן כ"ו קכה.

[קכו] (שם דף קיס ע"ב) ופ"י רבינו שלמה ז"ל אע"פ שהקיל על דברי תורה עת לעשות לה, שאלמלי כן לא ימצאו ויחדלו להביא העניות אפילו אהר ויאכלו קדשים בטומאת הנוף קכו).

[קכז] (ס"י שניה דף קיס ע"ב) אמר רב אמי חזר בו ר' ישמעאל, פ"י רבינו שלמה זצ"ל חזר בו ר"י מתחלה דב"ז שה"י מצריך שלשה כ"ו קכז).

[קכח] (שם) פ"י רבינו שלמה הלכה כר' טרפין להקל דקטם כשר קכח).

[קכט] (ס"י ש"ס דף קס"ב ע"ב) תני ר' יצחק בן אלעזר נישלה בוכנתו, פ"י רבינו שלמה זצ"ל במתניתיה הוא תנא להאי פישמתו בוכנתו כ"ו קכט).

[קל] (ס"י ש"ס דף קס"ג ע"א) הרי נקב שאינו מפולש בכאיסר, ופ"י רבינו שלמה זצ"ל אע"פ שלא חסר כלום פסול כ"ו קל).

[קלא] (שם) תני עולא בר היננא ניקב נקב מפולש במשהו, נקב שאינו מפולש בכאיסר, פ"י רבינו שלמה זצ"ל דאניקב ולא חסר כל שהוא קאי כ"ו קלא).

[קלב] (שם) אמר רבא ובהוטמו אפילו כל שהוא פסול, פ"י רבינו שלמה ז"ל בעובי גובהו שמשפע משם ויורד לצד ראשו, אפ"י כל שהוא פסול כ"ו קלב).

[קלג] (שם) נושי פסול, והתניא נושי כשר, לא קשיא הא לן והא להו, פ"י רבינו שלמה ז"ל לעולם מתניי נושי עצמו פסול ולא קשיא כ"ו קלג).

[קלד] (ס"י שס"א דף קס"ג ע"א) אתרוג הבוסר, וכתב רבינו שלמה ז"ל ואם נפש אדם לומר כ"ו קלד).

[קלה] (ס"י שס"ה דף קס"י ע"א) ובמועד מהליפין, פ"י רבינו שלמה ז"ל מצוה לההליף קלה).

[קלז] ה' שמחות ס"י י"א דף קע"א ע"ב) תיר מבטלין תלמוד תורה להוציא כ"ו, וה"ס למאן דקרי ותני כ"ו, כתב רבינו שלמה ז"ל בשם ר' אחא גאון ז"ל בעל השאלות ומינה למאן דלא קרי ולא תני אי אכא מתעסקין כ"ו קבורה בעלמא אין מבטלין קלז).

[קלח] (שם ס"י ה' דף ק"ע ע"ב) גם רבינו שלמה פ"י בפרק מי שמתו שלפיכך פטור מקיש לפי שאין דעתו מיושבת עליו כ"ו קלח).

במובח ל"ב ע"א ברש"י ד"ה נחלקה. קטנ) רש"י סוכה ל"ג ע"א ד"ה שלשה. קכז) רש"י סוכה ל"ג ע"ב ד"ה הי"ג. קכה) רש"י סוכה ל"ד ע"ב ד"ה אשון וכו' וכו'. קכו) הוא בכריתות ח' ע"א ד"ה נכנס. קכז) ברש"י סוכה ל"ד ע"ב ד"ה חזר בו. קכח) ברש"י סוכה שם ד"ה הלכה. קכט) סוכה ל"ה ע"ב ברש"י ד"ה תני ר' יצחק. קל) רש"י סוכה ל"ז ע"א ד"ה תני עולא. קלא) ברש"י שם שם. קלב) רש"י סוכה ל"ה ע"ב ד"ה ובהוטמו. קלג) רש"י סוכה ל"ז ע"א ד"ה הא לן. קלד) לא נמצא ברש"י סוכה שם ד"ה הבוסר וכשבח"ל שם הקרה י"ח הערותי שבכ"י ב' מן שבה"ל כתוב במקום רבינו שלמה "רבינו נרשום" והוא רבינו נרשום מאור הגולה. קלה) רש"י במשנה סוכה מ"ב ע"א ד"ה [ה] במועד מהליפין. קלז) רש"י כתובות י"ז ע"א ד"ה לית ליה. והוא בשאלות ויהי כ"י ל"ב. קלח) הוא ברש"י ברכות י"ז ע"ב ד"ה

[קלה] (שם) נושאי המטה כו', פי' הואיל וכבר יצא ידי המט' ואלו פטורין מן התפלה דלאו דאורייתא היא. כן פי' רבינו שלמה ז"ל (קלח).

[קלט] (שם סי' ו' דף קע"ע ע"ב) תיר מי שמתו כו' אוכל בבית אהר כו' רבינו שלמה ז"ל פי' דרך המסובין בהשיבות על צדו השמאלית ובמטה (קלט).

[קמ] (שם שם) נראה לפרש ואינו מיסב על השלחן, וכן מצאתי בפירוש רבינו שלמה ז"ל (קו).

[קמא] (שם שם) רב הנינא בר כהנא אמר כל זמן שהוא כשלמים כו', פי' רבינו שלמה ז"ל ולהכי נקט כשלמים רבומן אכילת שלמים אשנהן דמיקי בשר כו' (קמא).

[קמב] (שם שם) ועוד אם בא לכ"ך נראה כמו שישבחה צערו והוה ליה כלועג לרש, זה פי' רבינו שלמה ז"ל (קמב).

[קמג] (שם סי' י"ג דף קע"ג ע"א) רבינו שלמה ז"ל פי' ביום ארבעה עשר ויום חמשה עשר של שני אדרים (קמג).

[קמד] (שם סי' י"ז דף קע"ג ע"ב) אמר רבא לבני מחווא כו' מכבא דאבולא, רבינו שלמה ז"ל פי' שער החיצון של עיר מרחוק לעיר ומגדשה (קמד).

[קמה] (שם דף קע"ד ע"א) הלך גדול הבית לבית הקברות, וגדול הבית פי' רבינו שלמה ז"ל גדול אחי (קמה).

[קמו] (שם סי' כ"ג דף קע"ו ע"א) תיר ההולך לבית האבל אם היה לבו גם בו יכרוהו על משות כפיות כו', רבינו שלמה ז"ל פי' אם היה לבו גם בו כו' (קמו).

[קמז] (שם שם) נרסינן בכתובות פ"ק תנא עשרה כוסות תיקנו חכמים בבית האבל כו' פי' רבינו שלמה ז"ל בכל ברכה וברכה שותה הכוס (קמז).

[קמח] (סי' ל"ה דף קע"ח ע"א) איר יעקב אמר ר' יוחנן לא שנו אלא שאין לו מנעלים ברגליו אבל יש לו מנעלים ברגליו מנעליו מוכחין עליו, פי' רבינו שלמה ז"ל לא שנו דקאמר שמיאל פריעת ראש והודת קרע לאחריי חובה אלא בשאין לו מנעלים ברגליו כו' (קמח).

[קמט] (שם שם) אמר רבא אבל מטייל באונקלי בתוך ביתו, ופי' רבינו שלמה ז"ל בחלוק קרוע שמותר להגות אבילות במלי דצנעה כו' (קמט).

[קנ] (סי' מ' דף קע"ח ע"ב) ובפרק ביצד צולין בהלכה נטמא ואח"כ נודע, בנמרא ברואה בין שני בין השמשות, פי' רבינו שלמה ז"ל התם ולפי הרברים מאן דאמר מקצת היום ככולו כו' (קנ).

[קנא] (סי' מ"ז דף קפ"ב ע"א) נרסינן בפי' ר' אליעזר המילה תנאי דשביג אומר כל מצוה שקיבלו ישראל עליהן בשמחה כו' עדין עושין אותה בשמחה, פי' רבינו שלמה ז"ל שעושין סעודה (קנא).

מי שמתו. קלח) הוא בפירשי ברכות י"ז ע"ב במשנה. קלט) הוא בפירשי ברכות י"ז ע"ב. קמ) בשבחה"ל שם הערה ב' הערותיו. בכ"י ב' מן שבחה"ל הני רבינו נרשום ז"ל וכן בתנאי הביא זה בשם רבינו נרשום ז"ל שפי' אינו מיסב על השלחן. קמא) הוא ברשיי תענית ל"ז ע"א ד"ה עד כמה. קמב) הוא ברשיי ברכות י"ז ע"ב ד"ה אוכל בבית אחר ע"ש. קמג) הוא ברשיי מגילה ו' ע"ב ד"ה שאמורין. קמד) הוא ברשיי סי' כ"ב ע"ב ד"ה סבי. קמה) במ"ק דף כ"ב ע"א לא נמצא לפנינו ברשיי וגם בתנאי סי' ס"ז הביא וגדול הבית פי' רבינו שלמה ז"ל גדול אחים. קמו) לא נמצא לפנינו ברשיי מ"ק ב"ז ע"ב, רק רשיי שם כתב יכרוהו לאותו שבא על מסות כפיות. ואין ספק שע"ל בשבחה"ל רבינו נרשום פי'. קמז) הוא בכתובות ח' ע"ב ד"ה אהר כנגד הון. קמח) הוא ברשיי מ"ק כ"ד ע"א ד"ה ל"ש. קמט) הוא שם ד"ה אונקלי. קנ) הוא ברפ' פ"א ע"א ד"ה אי נמי. קנא) הוא בפירשי שבת ק"ל ע"א ד"ה בשמחה ולפנינו

[קנב] סי' ניב דף קפ"ג ע"ב) חתן שנולד בו ננע ניתנין לו לאיצמליתו ולכפיתו שבעה ימים וכן ברנל נותנין לו כל ימי הרגל דבריו ר' יהודה. סי' רבינו שלמה ז"ל הנהגין היו לעשות שבעת ימי המשתה לחתן ונותנין לו שבעת ימים שלא יראה לכהן הואיל ועדיין לא נראה לכהן לא יתחיל בימי התונה ובימי הרגל (קנב).

[קנז] (שם שם) דגרסין כפיך דכתובות הרי שהיתה פתו אפייה כו' ומת אביו של החתן כו' ופי' רבינו שלמה ז"ל והתירו לו להבגס את המת להרר שלא יקברוהו כו' (קנז).

[קנד] (ה' מילה סי' ד' דף קפ"ה ע"א) אשר קדש ידיו מבטן, רבינו שלמה ז"ל פי' זה יצחק וידיד קרוי ליה על שם אשר אהבת (קנד).

[קנה] (שם סי' ט' דף קפ"ט ע"א) ובפרק ר' אליעזר דמילה תניא רשבגי אומר כל מצוה שקבלו עליהן ישראל בשמחה כגון מילה כו' עדין עושין אותה בשמחה. ופי' רבינו שלמה ז"ל שעושין סעודה קנה).

[קנו] (ה' שהיטה סי' א' דף קצ"ד ע"א) תניא רבי אומר וזבחת כאשר צויתך מלמד שנצטוו משה על הוושט ועל הקנה כו'. ופי' רבינו שלמה ז"ל כל הלכות שהיטה נצטוו כו' (קנו).

[קנז] (שם סי' ז' דף קצ"ה ע"א) תניא וזבחת כאשר צויתך מלמד שנצטוו משה על הוושט ועל הקנה וכו' רבינו שלמה ז"ל פי' לא מקרא יליף לה אלא כלומר כל הלכות שהיטה נצטוו כו' (קנז).

[קנה] (שם סי' ט' דף קצ"ו ע"א) אמר רבא שני עורות יש לו לוושט כו' פי' מושכת צווארה ומיתרמי אהרדיו והוי כנקב מפולש ואסורה, ואם נתחלפו העורות כו' כן פי' רבינו שלמה ז"ל (קנה).

[קנש] הלכות מרופות סי' ג' דף קצ"ז ע"א) ומקפין אפילו מחוליא להוליא כו'. פי' רבינו שלמה ז"ל, חוליא הם ג' טבעות מן הקנה והוא קשה כמו התנדן כו' (קנש).

[קס] (שם שם) זכ' דפנות אחד מכאן ואחד מכאן והן שסביב הקנה, כן פי' רבינו שלמה ז"ל (קס).

[קסא] (שם סי' ד') אמר רבא שתי עורות יש לו לוושט ההיצון אדום והפנימי לבן כו'. כן פי' רבינו שלמה ז"ל (קסא).

[קסב] (שם שם דף קצ"ז ע"ב) ופי' דכל נקובי מרפות לא מהניא להו סתימא כו'. כן פי' רבינו שלמה ז"ל (קסב).

ברש"י שעושין משתה. ומה שהביא שם השב"ה ל שמונת לאכל לבנוס לסעודה שעושין לברית מילה הבוא עיר שם דף קפ"ב ע"א מצאנו שאלו את הר"ר אליעזר אם אבל מותר להיות על ברית. מפני שכבר מילה שמחה היא. והתיר אבל ליבנס לסעודה אסור וכן הורה הלכה למעשה עב"ל. ובמדרכי ב"מ הובא לענין אבל אם נעשה בעל ברית. זה וזה מעשה ושאלו את הרב רבינו אליעזר מגרמישא והורה להר"ר להיות בעל ברית ואסור לבנוס לסעודה. וכן הורה רבינו דוד בר קלונימוס וכן נעשה מעשה לפני אביו העזרי וכן הלכה למעשה. (קנב) ברש"י מ"ק ז' ע"ב ד"ה נותנין לו ז' ימי המשתה לא הובא נסו שהביא השב"ה. (קנז) הוא ברש"י כתובות ז' ע"ב. (קנד) הוא ברש"י שבת קל"ז ע"ב ד"ה אשר קדש מבטן. (קנה) הוא ברש"י שבת ק"ל ע"א ד"ה בשמחה. ועיין לעיל הערה קנ"א. (קנו) הוא בחולין כ"ה ע"א. (קנז) עיין רש"י יומא ע"ה ע"ב ד"ה וזבחת. (קנב) ברש"י חולין מ"ג ע"א לא נמא לשון זה ועיין בהרא"ש פרק אלו מרופות ד"ש פי' שכתב ברש"י לשון זה שהענין השב"ה בשמו ועיין בראדקו ספרים בחולין שם. (קנז) הוא ברש"י חולין ז' ע"א ד"ה חולין בקצת שינוי. (קס) הוא בחולין מ"ה ע"א ד"ה התהנות. (קסא) עיין לעיל הערה קנ"א. (קסב) חולין מ"ג ע"א ד"ה איני. (קנז) חולין

[קסג] (שם סי' י' דף קצ"ז ע"ב) נ"טלה הכבד כו'. לישנא אחרינא ביותרת הכבד. כך סי' רבינו שלמה וצ"ל קס"ג).
[קסד] (סי' ח' דף קצ"ח ע"א) ורבינו שלמה ור' יצחק פאסי ז"ל מפרשי אלא לא שניא בין האדימה מקצתה ובין האדימה כולה כשרה כו' (קסד).
[קסה] (שם דף קצ"ח ע"א) ודוקא מדקה לדקה ומנסה לנסה כו' רבינו שלמה וצ"ל סי' מדקה לדקה מאונה לאונה. מנסה לנסה מאומה לאומה. (קסה).
[קסו] (שם שם) והי"מ דקיימא שלא כסדרן, רבינו שלמה וצ"ל סי' שלא כסדרן כנון שתי הייצונוט נדבקן בסיכא ממעל לאמצעיות, או מתחוננה, ולפיכך טרפה שווי האונא הולכת לכאן כו' (קסו).
[קסז] (סי' י' דף ר' ע"ב) נ"טלו הכליות כשרה לקתה בכליאי אחת טרפה, סי' רבינו שלמה ז"ל (כמו) [כנון] מליא מונלא (קסז).
[קסח] (סי' י"ב דף ר"א ע"א) אמר אב"י כמליא בשרא בתורא, רבינו שלמה וצ"ל סי' אצבע אחת (קסח).
[קסט] (סי' כ"א דף ר"ב ע"ב) אמר רב נחמן בית המטבחים אין בו משום ריסוק אברים, ופי' רבינו שלמה וצ"ל כשמפילין אותו לארין לשוחטו אפילו ממקום נבוח כו' (קסט).

ל"ג) לקוטי הפרדס. לעיל בסי' כ"ז עד סוף סי' ל"ח דברתי מספר הפרדס, ונעשה לקוטים מספר הזה ונקראו בשם לקוטי הפרדס ובהגבור הספר הזה עסקו איזה מלקטים ונמצא בו בהתחלתו ג' פעמים. אמרו המלקטים ובראש הספר נמצא כך כתוב בלקח טוב אשה כי תזרע כתיב מצא אשה מצא טוב, והוא בלקח טוב (פסיקתא זוטרתא) בהתחלת פרשת תזרע, ולפני המלקט נחפיש כנר הספר לקח טוב מרבינו טוביה ב"ר אליעזר ז"ל ועיקר הספר מתחיל מן. אלו הן פסקי גדה שהיכרנו ושלקטנו על פי התורה ועל דברי רבותינו בעלי התלמוד כדי שיוכלו ללמוד וללמד כל איש בעל נפש ולישמור ולעשות מי שאין לו הזגת יד לעסוק ולידע בהלכות גדולות ובאלה ידע ויבין שלא ישעה ושלא יחטא וישען עליו ולא יחפר ועל כן כתבנו בזה בלשון קצרה, ובהתחלה הוא פסקי גדה וכן מתחיל גם ספר הפרדס בדפים קוש"ש.

מי אסף הכפר הזה הבאתי לעיל בסי' ל"ב כי ייחטו הם' לקוטי הפרדס לר' שמעון תלמיד רש"י, וראיתי בסי' אור החיים מההוקד ר' חיים מוכל מהאמורג הביא (צד 590) ח"ל סי' לקוטי הפרדס דינים נסדר ע"י תלמידי רש"י וברף י"ב ע"ב דפוס אמסטראם כתוב: וכך קבלתי אני אברהם כהן, וברף י"ש ע"ד וברף כ' ע"ב היבא אני מנחם, נראה שאלו השנים היו מסדרי הספר, וכן הביא כן שם צד 526 וז"ל: ה"י מנחם ב"ר מכיר הוא אחד ממסדרי סי' לקוטי הפרדס אשר הוסיף וכתב אני מנחם, אבל ישנה ברואה, מה שהביא יען כי כתוב כך קבלתי אני אברהם כהן מפי מורי רבנא מילי זיל בענין כל נדרי בעבור זה הוא המסדר, לא כוון יפה כי נמצא הרבה הקדמונים אשר כתבו אנ"י, גם לא נמצא זה כלל בפרדס ועיין לעיל בסי' ל"ד ערך ר' אברהם כהן, וראיתי כי גם בעל אוצר הספרים אות ל' סי' 286 הביא ונראה שנלקט ע"י רבינו אברהם כהן הנזכר בלקוטי הפרדס, ומה שחשב בעל אור החיים כי ר' מנחם הוא המסדר, נעלם מכנו מה שהובא בלקוטי הפרדס, אני מנחם הוא לקוח

מ"ז ע"א ד"ה במקום. (קסז) שם ע"ב ד"ה אלא. (קסח) חולין ג' ע"א ד"ה מדקה ע"ש. (קסו) שם סי' ע"ב ד"ה שלא. (קסז) שם נ"ה ע"א. (קסח) שם ג' ע"ב. (קסט) שם נ"א ע"ב ד"ה בית המטבחים.